

Odbor Kancelář úřadu, oddělení právní

Vyřizuje Mgr. Andrea Nevřalová
e-mail andrea.nevralova@mestokm.cz
č. tel. 573 321 288
datum 2. srpna 2024
č.j. MeUKM/071694/2024
sp.zn. MeUKM/064943/2024/09
poř.č. IN – 27/2024

Poskytnutí informací

Dne 1. 7. 2024 jsme obdrželi Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kterou žádáte o poskytnutí těchto informací:

„Vážená paní, vážený pane,
tímto se na Vás obracím s následující žádostí o poskytnutí informací dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Na webových stránkách města Kroměříže (www.mesto-kromeriz.cz) dne 9. února 2024 vyšla tisková zpráva s názvem: Radnice zadala studii na umístění památníku díla biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna(odkaz zde: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/detail/radnice-zadala-studii-na-umisteni-pamatniku-dila-biskupa-karla-z-lichtensteinu-castelcorna>). Tiskovou zprávu vydal tiskový mluvčí radnice Jan Vondrášek.

V tiskové zprávě se mimo jiné uvádí, že minulé vedení města nedořešilo umístění památníku. Původní návrh umístění památníku před arcibiskupským gymnáziem není v souladu s památkáři Národního památkového ústavu (NPÚ). Proto radní města Kroměříže zadali brněnské společnosti Valicek Renderings, aby ve spolupráci s architektem Ivo Boháčkem vypracovali návrh budoucího umístění památníku biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna.

Dále se ve městě šíří informace, že Odbor kultury, cestovního ruchu a památkové péče vydal rozhodnutí týkající se umístění památníku biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna.

Na základě výše uvedených skutečností prosím o odpovědi na následující otázky:

1. Podle jakých kritérií byla vybrána společnost Valicek Renderings a architekt Boháček?
2. Proběhlo na zakazku výběrové řízení?
3. Předložila již společnost Valicek Renderings ve spolupráci s architektem Ivo Boháčkem výslednou studii?
4. Pokud již město Kroměříž vlastní studii, prosím o zaslání.
5. Jaká je konečná cena výsledné studie umístění památníku?
6. Proběhla již platba za výše zmíněnou studii?
7. Jaké další kroky provádí město Kroměříž ohledně umístění památníku?
8. Prosím o zaslání rozhodnutí Odboru kultury (...) o umístění památníku biskupa Karla.
9. Na základě jakých podkladů bylo rozhodnutí vydáno?
10. Bylo-li stanovisko NPÚ jedním z podkladů pro rozhodnutí, prosím o jeho zaslání taktéž.
11. Jaké další kroky týkající se památníku město plánuje? “.

K předmětné žádosti o informace Vám na základě vyjádření věcně příslušných odborů, a to odboru stavebního úřadu a životního prostředí, oddělení stavební úřad a odboru investic sdělujeme následující:

- AD1: Pokud je myšlen arch. Boháč, tak na základě dobrých zkušeností z minulosti.
- AD2: Výběrové řízení v tomto finančním objemu není třeba.
- AD3: Předložila.
- AD4: Požadovaný dokument je v anonymizované podobě poskytnut v příloze.
- AD5: 85.000,- Kč
- AD6: Ano.
- AD7: Připravuje projekční práce pro povolení záměru.
- AD8: Rozhodnutí Oddělení státní památkové péče je v anonymizované podobě poskytnuto v příloze.
- AD9: Rozhodnutí č. j. SPP/035979/2024/Če bylo vydáno na základě žádosti města Kroměříže ze dne 15. 4. 2024. Součástí žádosti byla dokumentace „Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichtensteina- Castelcornu“. Správní orgán památkové péče žádost s příloženou dokumentací posoudil a v souladu s § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, si vyžádal k akci dopisem s datací 18. 4. 2024 písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Kroměříž. Předmětné vyjádření k akci bylo NPÚ ÚOP v Kroměříži vydáno dne 29. 4. 2024. Státní orgán památkové péče žádost s příloženou dokumentací posoudil a vydal výše uvedené rozhodnutí, podle kterého je předložený záměr z hlediska státní památkové péče přípustný, a to při splnění dvou podmínek:
- K žádosti o závazné stanovisko bude doplněna dokumentace: „Návrh památníku biskup Karel Lichtenstein - Castelcornu, prostor naproti biskupskému zámku Kroměříž“.
 - K akci bude vypracována projektová dokumentace, která bude předložena k vydání závazného stanoviska. Součástí projektové dokumentace bude statické posouzení sochařského díla, řešení dláždění, mobiliář, dopravní značení a sadovnické úpravy v prostoru.
- AD10: Stanovisko Národního památkového ústavu je v anonymizované podobě poskytnuto v příloze.
- AD11: Připravuje projekční práce pro povolení záměru.

Mgr. Andrea Nevřalová
odbor kancelář úřadu, oddělení právní

MĚSTSKÝ ÚŘAD KROMĚŘÍŽ
Odbor kultury, cestovního ruchu a památkové péče
Oddělení státní památkové péče
767 01 Kroměříž, Velké náměstí 115

Sp.zn.:	SPP/035979/2024/Če	Kroměříž, dne 03.06.2024
Č.j.:	MeUKM/053112/2024	
Oprávněná úřední osoba:	Ing. arch. Čeladníková Magda	
Telefon.:	573 321 205	
E-mail:	magda.celadnikova@mesto-kromeriz.cz	

Město Kroměříž

Pan

Mgr. Tomáš Opatrný, starosta

Velké nám. č.p. 115/1

767 01 Kroměříž 1

Na základě pověření

Pan

Ing. Libor Pecháček, vedoucí odboru investic

MěÚ Kroměříž

Velké nám. č.p. 115/1

767 01 Kroměříž 1

R o z h o d n u t í

Závazná část

Městský úřad v Kroměříži, odbor kultury, cestovního ruchu a památkové péče, oddělení státní památkové péče, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče (dále „správní orgán památkové péče“) ve smyslu § 25 odst. 1 a § 29 odst. 2 písm. b/ zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), příslušný dle § 11 odst. 1 písm. b/ zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu v platném znění (dále „správní řád“), obdržel dne 15.04.2024 žádost města Kroměříž, IČO 00287351, zastoupeného p. Mgr. Tomášem Opatrným, starostou města, na základě pověření p. Ing. Libor Pecháček, vedoucí odboru investic, MěÚ Kroměříž, Velké nám. č. 115/1, 767 01 Kroměříž 1 (dále „žadatel“), o vydání závazného stanoviska podle § 14 památkového zákona ve věci „Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichteštejna – Castelkornu, Sněmovní náměstí, na pozemku parc. č. 3088 ost. pl., k.ú. Kroměříž“, a podle § 14 odst. 2 památkového zákona, § 14 odst. 8 památkového zákona a § 67 správního řádu vydává ve věci toto

r o z h o d n u t í č. 70/24

„Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichteštejna – Castelkornu, Sněmovní náměstí, na pozemku parc. č. 3088 ost. pl., k.ú. Kroměříž“; předmětný pozemek není kulturní památkou vedenou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, ale nachází se v městské památkové rezervaci;

/popis:

- jedná se o umístění výtvarného díla naproti zámku - na protilehlé straně komunikace mezi Velkým náměstím a Mlýnskou branou, výtvarné dílo bude umístěno, po následných úpravách, do středu dnešní dlážděné kulaté plochy v zatravněné ploše (ve vzdálenosti cca 20,6 m od domu č.p. 40 a cca 8,8 m od ukončení zelené plochy u místní komunikace k Mlýnské bráně; vzdálenosti jsou vztaženy na osu památníku)

- výtvarné dílo v podobě pylonu bude celkově o výšce max. 4,5 m; žulový pylon – stéla bude o rozměrech 0,35 x 0,35 x 3,50 m, doplněné ve spodní části kovovým odlitkem (litý bronz a hliník) do v. 2,0 m; dílo bude kotveno do betonového základu v terénu - rozměry 0,9 x 0,9 x 0,9 m; nejširší část prvku bude ve výšce cca 2 m a bude zaujímat půdorys pomyslného kruhu o průměru cca 1 m; ve středu bude pylon staticky zesílen nerezovou konstrukcí
- plocha kolem výtvarného díla bude vydlážděna dlažební kostkou 6/8 cm – světle šedá žula na štěrkový podsyp; plošné paprscité prvky v podobě střílky rozety budou směřovat k důležitým místům v životě biskupa Karla (Salzburg, Olomouc, Květná zahrada atd.) s nápisy (konkrétní nápisy a jejich provedení nebyly přesně specifikovány), jejich délka bude určena poměrem skutečné vzdálenosti místa od památníku: budou v šedomodré žule – tl. 10 cm, uložené do betonového lože; obvodový kruhový lem výtvarného - sochařského díla bude dlážděný ve světle šedé žule, tl. 10 cm – uložené do betonového lože; dlážděný kruh bude mít poloměr cca 4,65 m/;

dle předloženého návrhu popsaného v žádosti, příložených podkladů a příložené dokumentace s názvem „Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichteštejna – Castelkornu, grafické zpracování návrhu osazení výtvarného díla do vytypovaných lokalit“; zpracovaná firmou Valicek Renderings s.r.o., Ečerova 970/12, Bystrc, 635 00 Brno, hlavní projektant , datace 02/2024, je podle § 14 odst. 3 památkového zákona a dle § 9 odst. 4 vyhl. č. 66/1988 Sb., kterým se provádí památkový zákon v platném znění, z hlediska státní památkové péče

p ř í p u s t n á

při splnění následujících podmínek:

1. K žádosti o závazné stanovisko bude doplněna dokumentace: „Návrh památníku biskup Karel Lichtenstein - Castelcornu, prostor naproti biskupskému zámku Kroměříž“, autor , 2020.
2. K akci bude vypracována projektová dokumentace, která bude předložena k vydání závazného stanoviska. Součástí projektové dokumentace bude statické posouzení sochařského díla, řešení dláždění, mobiliář, dopravní značení a sadovnické úpravy v prostoru.

Účastník řízení: město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené p. Mgr. Tomášem Opatrným, starostou města, na základě pověření p. Ing. Libor Pecháček, vedoucí odboru investic, MěÚ Kroměříž, Velké nám. č. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

O d ů v o d n ě n í

Pozemek parc. č. 3088 ost. pl., katastrální území Kroměříž, nacházející se na Sněmovním náměstí v Kroměříži, je umístěn v Městské památkové rezervaci Kroměříž, prohlášené výnosem Ministerstva kultury ČR dne 8.9.1978 pod č.j. 15869/78-VI/1, proto se na jakékoliv stavební činnosti v plné míře vztahují podmínky památkového zákona.

Pozemek je ve vlastnictví města Kroměříž, IČ 00287351, zastoupeného p. Mgr. Tomášem Opatrným, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, Kroměříž.

V příložené dokumentaci „Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichteštejna – Castelkornu, grafické zpracování návrhu osazení výtvarného díla do vytypovaných lokalit“; zpracované firmou Valicek Renderings s.r.o., Ečerova 970/12, Bystrc, 635 00 Brno, hlavní projektant

datace 02/2024, je zaznačeno v prvním situačním výkrese celkem 5 pozic umístění výtvarného díla.

Žadatel zůžil svou žádost podanou dne 15.04.2024 pouze na pozici č. 1 - umístění výtvarného díla na pozemek parc. č. 3088 ost. pl., k.ú. Kroměříž. K dalším navrženým pozicím umístění památníku se správní orgán památkové péče nebude vyjadřovat, a ani je v tomto rozhodnutí jmenovitě a číselně jako pozice neuvádí.

Autorem návrhu výtvarného díla památníku Karla Lichtenštejna – Castelkornu je , datace dokumentu 2020.

Záměr žadatele je uveden ve výrokové části tohoto závazného stanoviska.

Správní orgán památkové péče návrh s příloženou dokumentací posoudil, a vyžádal si k akci písemné vyjádření Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Kroměříži, dopisem s datací dne 18.04.2024, s datem obdržení adresátem dne 19.04.2024, dle § 14 odst. 6 památkového zákona. Správnímu orgánu památkové péče jsou známy podstatné skutečnosti, žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení akce, proto bylo upuštěno od ústního jednání a místního šetření.

Vyjádření k akci bylo vydáno NPÚ ÚOP v Kroměříži (dále „odborná organizace“), s datem vydání dne 29.04.2024, č.j. NPU-373/36325/2024, a datem obdržení MěÚ Kroměříž dne 30.04.2024.

V písemném vyjádření odborné organizace, v oddíle Vyjádření k předloženému záměru je uvedeno, že s ohledem na projednání záměru a pokročilý stupeň realizace záměru, o kterém bylo již ze strany investora smluvně rozhodnuto, jeví se vyjádření odborné organizace ve smyslu, zda lze nebo nelze záměr realizovat, jako bezpředmětné a formální vyjádření. Odborná organizace nemá výhrady k záměru, ale pro konstruktivní odbornou diskusi na toto téma není prostor.

Aktuální záměr osazení uměleckého díla bere proto na vědomí s tím, že umístění díla není nevratným krokem a nebude mít negativní dopad na stávající podobu Sněmovního náměstí.

Předložený záměr – umístění památníku na Sněmovní náměstí, není připraven v takové odborné kvalitě a podrobnosti, aby garantoval deklarované vize a cíle důstojné prezentace uměleckého díla a předmětného území.

K případné realizaci záměru odborná organizace doporučuje stanovit následující podmínky (citace podmínek):

1. K žádosti bude doplněna dokumentace: „*Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteinu Castelcornu*“, 2020.
2. Záměr bude doplněn o podrobnější odborné umělecko-historické zdůvodnění zvoleného tématu.
3. Bude zpracován a orgánům památkové péče předložen další stupeň projektové dokumentace. Stávající vertikální prvky budou redukovány a nové prvky včetně zeleného keřového doprovodu za lavičkami nebudou realizovány. Součástí projektové dokumentace bude i úprava zeleně a dlažby. Je nutné upřesnit konkrétní nápisy ve vložených prvcích. (Konec citace podmínek).

Ve zdůvodnění odborná organizace uvádí, že předložená dokumentace neřeší komplexně celý záměr, ale navazuje na dokument (dle názvu autora) „*Návrh památníku biskup Karel Lichtenstein – Castelcornu, prostor naproti biskupského zámku Kroměříž*“, 2020.

K této dokumentaci nebylo zatím vydáno žádné rozhodnutí nebo závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona. Vydané konzultační vyjádření odbornou organizací nenahrazuje vyjádření dle § 14 památkového zákona. Ke komplexnímu posouzení jsou nezbytné oba dokumenty.

Ideové zdůvodnění záměru se omezuje pouze na obecné konstatování o připomenutí díla a osobnosti biskupa Karla Lichtensteina - Castelcornu bez jakékoli hlubší umělecké nebo historické analýzy a upřesnění cíle záměru. Vychází se z mylného předpokladu, že „*všichni ví o co jde*“. Osobnost biskupa Karla Lichtensteina - Castelcornu, *označovaného jako druhý zakladatel města*, si v souvislosti se stavebním a architektonickým rozvojem města Kroměříž bezesporu zaslouží důstojné připomenutí.

Toto provázání však v záměru explicitně zmíněno není. Jako každá historická osobnost či událost není a nemůže být z řady objektivních důvodů vnímána laickou ani odbornou veřejností jednoznačně. Zejména pokud nás dělí stovky let a naše hodnocení z velké míry vychází z interpretace pramenů.

Uvedená fáze přípravy byla bohužel podceněna, a to ke škodě záměru. Symbolika, na které je předkládané dílo postaveno tuto chybějící část přípravy nemůže plnohodnotně nahradit. Vyžaduje od diváka hlubší znalost a pochopení historických souvislostí. Při jejich absenci může být vyznění díla zavádějící až nepatřičné.

Tento nedostatek záměru lze doplnit i zpětně, a to doplněním umělecky historického odůvodnění a následně například vypracování kvalitní prezentace zpracované na základě historických podkladů a odborných doplňujících informací. Zpracování je možné různou formou např. virtuální prezentací apod., nikoli však dalšími doplňujícími informačními prvky u plánovaného památníku - výtvarného díla.

Odborná organizace uvádí, že z dokumentace prověřující pozice díla vyplývá, že pozice č. 1 je v prostoru Sněmovního náměstí nejméně konfliktní.

Vertikalita prvku bude potlačena vzrostlou zelení a v pohledech se dílo projeví v několika směrech, ve kterých může být vnímáno kolizně, ale skutečný dopad bude možné posoudit až po realizaci.

Dokumentace k záměru nemá potřebnou podrobnost, která by jednoznačně řešila všechny zásadní problémy a garantovala tak skutečnou podobu realizace.

Původní záměr umístění navrhovaného díla (2020) byl zpracován bez dostatečného odborného posouzení z hlediska historického a architektonicko-urbanistického kontextu zvoleného tématu. Výsledné působení díla je idealizované, neobjektivní a nevychází z reálné situace. Opomíjen je reálný stav místa, mobiliář, dopravní situace a okolní zeleň. Doplňující studie (2024) je pak zaměřena pouze na prokázání nekonfliktnosti, nikoli přínosu pro daný prostor.

Dále jsou ve vyjádření odborné organizace uváděny doplňující připomínky k záměru, které nebyly ve výroku vyjádření zohledněny s ohledem na stav realizace.

Odborná organizace uvádí, že umístění uměleckého díla je součástí péče o veřejný prostor, kdy se jedná o realizaci zásadně ovlivňující dotčené místo a jeho další vývoj, a to v krátkodobém i v dlouhodobém horizontu. Tvorba a péče o veřejný městský prostor je věcí veřejnou a veřejným zájmem nejen v oblasti památkové péče. O poslání uměleckého díla ve veřejném prostoru, potřebnosti koncepčního a odborného přístupu bylo již mnoho publikováno a obecně je přijímáno jako žádoucí a potřebné. Zvláště pak, pokud se jedná o území společensky významná a oceňovaná - například bezprostředně navazující na památky světového dědictví.

Odborná organizace k akci sděluje, že je však věcí správce veřejného prostoru, s jakou zodpovědností a odbornou erudicí přistupuje ke správě a péči o jím spravované území.

Posouzení v úzkém kruhu bez veřejné soutěže může vnímat veřejnost jako elitářské či politické rozhodnutí, což často vede k nepochopení nebo nepřijetí díla i celého záměru.

Vlastní zpracování uměleckého díla vychází z tvorby konkrétního autora. Vnímání kvality díla divákem pak do velké míry má vysoce subjektivní charakter a může být posuzováno a interpretováno rozdílně. Běžným standardem je, že návrh nového uměleckého díla je posuzován komisí. Pokud je, jako v tomto případě, o podobě díla již rozhodnuto, je pak nejlepším kritériem hodnocení kvality čas a divák.

Odborná organizace uvádí, že ve svém zdůvodnění je návrh, jako celek, rozporuplný.

Původní záměr je postaven na dominanci a vertikalitě díla a tvorbě nového středobodu náměstí. Doplňující studie naopak jeho dominanci v prostoru popírá a relativizuje. Dílo má být umístěno do stávající dlážděné plochy a uměle ho povyšuje na středobod prostoru náměstí. Tato plocha však byla realizována a schválena k zcela jiným účelům.

Odborná organizace v dalším textu posuzuje vyjádření názoru autora dokumentace k dílu, které by mělo prostor Sněmovního náměstí doplnit.

Historická a architektonická kvalita místa je dána především historickou architekturou, která jej vymezuje. Dílo, které by mělo tento prostor doplnit, by dominanci architektury mělo potvrdit a podpořit a nevytvářet nový středobod prostoru a strhávat pozornost samo na sebe.

Dominance památníku může být naopak vnímána konfliktně. Samotná hmota – velikost – objem zámku, architektonické řešení jeho fasád a možnost jejich vnímání z přilehlého městského interiéru jsou svébytnou a zcela mimořádnou kvalitativní vrstvou, nezbytnou pro pochopení zámku jakožto prvořadého dokladu raně barokní architektury ve středoevropském kontextu a památky UNESCO.

Právě z volného prostranství v místě plánovaného pomníku lze nerušeně vnímat jedinečné kvality (arci)biskupského zámku, dochované již z doby jeho výstavby biskupem Karlem v 80.–90. letech 17. století.

Prostor dnešního Sněmovního náměstí, kde se spojovaly všechny tři vstupní trasy k zámku (tj. směr přístupu z Velkého náměstí, přístup dnešní Pilařovou ulicí a podružný vstup Mlýnskou branou) měl ve vazbě k zámku důležitou roli spočívající v plném uplatnění architektonického konceptu zámku, rozvíjející se v plné monumentalitě právě při pohledu od místa plánovaného pomníku.

Odborná organizace uvádí, že pouze z místa dnešního Sněmovního náměstí bylo v době výstavby zámku možno sledovat mimořádně působivou vstupní frontu zámku, tvořenou „nekonečným“ sledem okenních os dělených vysokým pilastrovým řádem, doplněnou po bocích „pevnostními“ nárožními rizality. Zámek s monumentálním vstupním průčelím, doplněným navíc dnes zasypaným příkopem a nadstřešní atikou, byl konečným cílem biskupovy „triumfální cesty“ („via triumphans“), vedené městem od Kovářské brány (viz dále) a pronikající do nitra zámku honosným portálem ve středu jeho průčelí.

Cíl této symbolické cesty – biskupův rezidenční zámek s monumentální fasádou – měl být (a byl) demonstrací biskupovy moci i odkazem na význam biskupem obnoveného olomouckého biskupství. Podstatnou roli v kompozici zámku a ve vnímání vstupního průčelí měla i středověká, v baroku zvýšená věž, biskupem záměrně ponechaná jako odkaz na kontinuitu olomouckého biskupství i sídelní hrad jeho předchůdců na biskupském stolci (věž samozřejmě ovládá celé panorama města i jeho okolí).

Klíčová role ve vnímání zámku jakožto stavby se svrchovaně reprezentativním posláním, poukazujícím k biskupskému majestátu, přitom připadala právě vstupnímu průčelí orientovanému do nitra města, tedy k církevnímu okrsku kolem dnešní Pilařovy ulice a funkčně odlišnému, „profánnímu“ městskému tržišti, Velkému

náměstí (průčelí bylo tedy pohledově nejexponovanější, bylo určeno k vnímání širokému spektru „konzumentů“, ať už z řad měšťanů – běžných obyvatel města, tak šlechticů vázaných na provoz biskupského dvora a sídlících v domech kolem náměstí, ale také – a zřejmě především – urozených návštěv biskupa a jeho sídla).

Další, architektonicky obdobně komponované fasády se již v obraze města uplatňovaly méně či vůbec – fasáda do Ztracené ulice byla dálkovým pohledům zcela skryta, fasáda do ulice Na Kopečku se obracela jen k hospodářskému zázemí zámku a vůbec nejmonumentálnější fasáda do Podzámecké zahrady byla určena pouze pro úzký okruh pozorovatelů z řad biskupského dvora a biskupových hostů.

Odborná organizace uvádí, že diskutabilní je také tvrzení, že zvolené místo bude středobodem prostoru. Plocha Sněmovního náměstí je výrazně omezena oplocením parku před arcibiskupským gymnáziem. Pozice památníku se tak dostává do okrajového místa veřejné plochy na hranici křižovatky.

Původní dlážděná kruhová plocha byla realizována a schválena jako odpočívadlo pro pěší. Základní podmínkou její realizace byla absence jakýchkoli vertikálních prvků, které by narušily pohledy z Pilařovy ulice na zámek a opačným směrem.

Snaha byla zachování čistoty prostoru. Dnešní podoba a funkční využití náměstí je de facto křižovatkou a parkovací zónou. Pro pěší zde fungují pouze úzké chodníky, bez dalšího prostoru pro pobyt. Pouhé osazení uměleckého díla do bývalé odpočinkové plochy stav ani vnímání místa nezmění.

Nelze předpokládat vznik *místa pro setkávání lidí v klidné části města*, bez zásadní změny koncepce celého prostoru Sněmovního náměstí.

Odborná organizace uvádí, že nesouhlasí s tvrzením, že Sněmovní náměstí je jediným místem k umístění památníku. ... *„život a odkaz biskupa Karla z Lichtensteinu – Castelvorna“* a tím se jeví že *„myšlenka realizace sochařského díla je v daném prostoru (myšleno Sněmovní náměstí) neodmyslitelná... Je poté bezesporu žádoucí do prostoru naproti Arcibiskupského zámku umístit umělecké dílo, památník, které bude jednotlivé etapy a činy v jeho životě navždy připomínat.*

Zvolená symbolika umístění na Sněmovním náměstí je zjednodušující. Odkaz a dílo biskupa propsaném do stavebního a architektonického díla města Kroměříže, má daleko širší kontext a rozměr.

Odborná organizace ve svém vyjádření sděluje, že vhodnější místo pro situování řešeného výtvarného díla vidí například v prostoru Vejvanovského ulice, které bylo v prověřovací studii umístění označeno č. 5. Zde by dílo svou vertikálností mohlo tvořit přirozenější pandán ke stávajícímu pískovcovému pylonu a nepůsobilo by samoučelně.

Právě v kontextu sdělení, že *„...v celém tomto prostoru město připravuje poměrně zásadní proměnu, dotýkající se všech ploch a prvků, zpevněných ploch komunikací, parkoviště, tržnice, ploch a prvků zeleně, městského mobiliáře a podobně“*, je doporučováno tedy v rámci budoucích úprav ulice pracovat i s vizí možné změny umístění památníku a jeho přesunu.

Při schválení záměru lze zohlednit skutečnost, že umístění uměleckého díla není nevratným krokem, který by nebylo možné v budoucnu přehodnotit a korigovat například v rámci kvalitní architektonické koncepce úpravy některého z vhodných prostor na území městské památkové rezervace.

Správní orgán památkové péče k doporučeným podmínkám odborné organizace, uvedené ve vyjádření č.j. NPU-373/36325/2024, uvádí, že podmínka č. 1 je v závazné části rozhodnutí uvedena.

Předmětem tohoto správního řízení je odsouhlasení umístění výtvarného díla památníku Karla II. z Lichteštejnu – Castelvorna na vybraném místě na Sněmovním náměstí, parc. č. 3088 ost. pl., k.ú. Kroměříž.

Je to z toho důvodu, aby mohl být dále záměr umístění dle platné legislativy rozpracován: vyhláška č. 499/2006 Sb., o projektové dokumentaci v platném znění; zákon č. 183/2006 Sb., dle ustanovení § 334a odst. 3 zákona č. 283/2021 Sb., zákon o územním plánování a stavebním řádu v platném znění.

Podmínka č. 2 není v podmínkách závazné části tohoto rozhodnutí uvedena. Správní orgán památkové péče ve svém řízení neposuzuje kvalitu výtvarného díla. Toto je věcí subjektivního hodnocení každého jedince, na kterého má dílo působit. Proto požadavek na doplnění, a podrobnější odborné umělecko-historické zdůvodnění zvoleného tématu nepožaduje.

Podmínka č. 3 je upravena, doplněna a uvedena v podmínce č. 2 závazné části tohoto rozhodnutí.

Předložená dokumentace žadatelem u této akce, je ve formě studie. Další zpracování projektové dokumentace k umístění výtvarného díla, bude předloženo dle § 14 odst. 2 památkového zákona správnímu orgánu památkové péče s podklady dle platné legislativy, pro řízení a následné vydání závazného stanoviska.

Toto rozhodnutí není podkladem pro vedení řízení na odboru stavebního úřadu a životního prostředí MěÚ Kroměříž.

Na základě znalosti situace správní orgán památkové péče uvádí, že posuzovaný záměr není v rozporu se zájmem ochrany kulturněhistorických hodnot v zájmovém prostoru Sněmovního náměstí, které se nachází v městské památkové rezervaci. Snahou památkové ochrany je usměrňovat veškeré stavební úpravy tak, aby byly v souladu s historickým prostředím města.

Na základě písemného stanoviska odborné organizace, dle § 14 odst. 6 památkového zákona, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno v závazné části tohoto rozhodnutí.

Upozornění:

Předmětné území je klasifikováno jako území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 památkového zákona. Dle § 22 odst. 2 památkového zákona, má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu v Brně a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

O archeologickém nález, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo, nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nález došlo (§ 23 odst. 2 památkového zákona).

Formulář pro splnění oznamovací povinnosti naleznete na webových stránkách Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v.v.i.: <http://arub.avcr.cz/informace-pro-stavebniky/index.html>

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat podle ustanovení § 81 správního řádu ke Krajskému úřadu Zlínského kraje, odboru kultury a památkové péče, podáním odvolání u Městského úřadu Kroměříž, odboru kultury, cestovního ruchu a památkové péče, oddělení státní památkové péče, Velké nám. č. 115, 767 01 Kroměříž 1 (podle § 81, § 83 a § 86).

Podle ustanovení § 83 správního řádu je nutné odvolání podat nejpozději do patnácti dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Prvním dnem lhůty pro podání odvolání je den následující po oznámení rozhodnutí.

V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání podané jen proti odůvodnění rozhodnutí je podle ustanovení § 82 odst. 1 správního řádu nepřijatelné. Podané odvolání má podle ustanovení § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek.

(otisk úředního razítka)

Mgr. Pavel Zrna
vedoucí odboru kultury, cestovního ruchu a památkové péče
Městského úřadu Kroměříž

(opatřeno elektronickým podpisem)

Upozornění:

Dokumentaci si ponecháváme k archivaci

Obdrží:

Městský úřad Kroměříž, Odbor regionálního rozvoje, IDDS: bg2bfur
sídlo: Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, IDDS: 2cy8h6t
sídlo: Riegrovo náměstí č.p. 3228/22, 767 01 Kroměříž 1

Městský úřad Kroměříž, Stavební úřad, oddělení územního rozhodování a stavebního řádu, IDDS: bg2bfur
sídlo: Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V KROMĚŘÍŽI

MĚSTO KROMĚŘÍŽ

-30-

Došlo:

09.11.2024

Č.j.:

04-1487/2024

Dok.:

Sp. zn.:

Přílohy:

Skart. zn./lh.:

Městský úřad Kroměříž
Odbor kultury, cestovního ruchu
a památkové péče
Ing. arch. Magda Čeladníková
Velké náměstí 115
767 01 Kroměříž
datová schránka: bg2bfur

Váš dopis: sp.zn.: SPP/035979/2024/Če
Naše čj. č.i.: MeUKM/037982/2024
Ze dne: NPU-373/36325/2024
Vyřizuje: 19.04.2024
Spisový znak: Ing. Ladislav Buchta
820.2

Kroměříž 29.04.2024

Identifikace a specifikace objektu

Kroměříž, par. č. 3088, Kroměříž, k. ú. Kroměříž, kraj Zlínský. Parcela se nachází v MPR Kroměříž.

Písemný vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle §14 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

„Osazení výtvarného díla památníku Karla II. z Lichtenštejna – Castelcornu, Sněmovní náměstí, na pozemku parc. č. 3088 ost. pl., k. ú. Kroměříž.“ Záměr je podán v rozsahu zúženého návrhu na posouzení pozice č. 1 (varianta A).

Přílohy žádosti:

Dokumentace s označením: *Osazení výtvarného díla Památníku Karla II. Z Lichtenštejna-Castelcornu, grafické zpracování návrhu výtvarného díla do vytipovaných lokalit, Kroměříž, zpracovatel: Valicek Renderings, s.r.o., datace únor 2024.*

Popis zamýšlených prací:

Předmětem aktuálně postoupené žádosti je záměr osazení památníku biskupa Karla II. z Lichtensteina-Castelcornu v prostoru Sněmovního náměstí. K umístění díla je vybrána stávající dlážděná plocha v dokumentaci označená jako pozice č. 1. Na úvod dokumentu je konstatováno, že „Předkládaný elaborát byl vytvořen na základě objednávky Města Kroměříž jako materiál sloužící k ověření vhodnosti umístění památníku biskupa Kala II. z Lichtensteina-Castelcornu na území historického jádra města.“

Dokumentace, která je přílohou žádosti, řeší pouze prověření pozic umístění dotčeného uměleckého díla, nikoli návrh díla samotného. V této věci odkazuje na Studii „Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteina Castelcornu“, 2020, která však není přílohou aktuální žádosti. Dle naší znalosti situace, nebylo doposud k této studii vydáno závazné stanovisko orgánů státní památkové péče, pouze konzultační vyjádření odborné organizace, které však vyjádření dle

§14 zákona č. 20/1987 Sb. nenahrazuje. Odborná organizace se domnívá, že aktuálně předkládaná dokumentace je obsahově nedostatečná pro komplexní posouzení záměru a je nezbytné doplnit o studii z roku 2020, na kterou se nový dokument odkazuje. A to proto, že původní studie obsahuje informace o ideovém, výtvarném a materiálovém řešení díla, které již nový dokument neřeší. S ohledem na výše uvedené zahrnujeme do našeho písemného vyjádření také stanovisko k obsahu studie „Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteinu Castelcornu“, 2020 a doporučujeme, aby byl tento dokument do žádosti doplněn a předmět žádosti o tuto studii rozšířen. (viz podmínka č. 1)

Autoři dokumentu (2024) prověřovali pět pozic, z toho tři v prostoru Sněmovního náměstí a dvě mimo Sněmovní náměstí. V následujícím grafickém zpravování pak byly podrobněji prověřeny pouze tři pozice, a to všechny na Sněmovním náměstí. Zbylé dvě byly zástupci města odmítnuty. K realizaci byla doporučena pozice č. 1, která je předmětem žádosti, tj. původně navrhované místo dle studie z roku 2020.

V rámci posouzení pozice č. 1 souhlasili autoři s názorem odborné organizace v doporučení, že stávající stav dotčené lokality vyžaduje vyčištění a redukci od vertikálních prvků, a v návrhu předpokládají výrazné vyčištění a úpravy celého prostoru tak, aby tvořil důstojné prostředí uměleckého díla. Tato redukce je pouze v návrhu a v jednání, zpracována v podrobnosti ideové studie nikoli realizace.

Podle *Návrhu z roku 2020* je předmětem záměru umístění výtvarného díla na území městské památkové rezervace Kroměříž (dále jen MPR). Dílo je navrhováno v podobě žulového pylonu výšky cca 4,0 m/4,5 m (dokumentace v tomto rozměru uvádí dva údaje), doplněné ve spodní části kovovým odlítkem. Nejširší část prvku ve výšce cca 2 m zaujímá půdorys pomyslného kruhu o průměru cca 1 m. Prvek by měl být kotven do betonového základu zapuštěného do terénu. Dílo by mělo být umístěno do středu stávající kruhové dlážděné plochy, v minulosti umístěné do travnaté plochy při ústí ulice Pilařovy na Sněmovní náměstí. Dlažba by měla být doplněna dalšími plošnými prvky v podobě střílky s nápisy. Konkrétní nápisy nebyly přesně specifikovány. V návrhu jsou jen naznačeny.

Dle slov autora vychází zadáním díla ze snahy připomenout „život a odkaz biskupa Karla z Lichtensteinu – Castelcornu“ a tím se jeví že „*myšlenka realizace sochařského díla je v daném prostoru (myšleno Sněmovní náměstí) neodmyslitelná... Je poté bezesporu žádoucí do prostoru na proti Arcibiskupského zámku umístit umělecké dílo, památník, které bude jednotlivé etapy a činy v jeho životě navždy připomínat. Vznikne zde místo setkávání v klidné části města, zároveň však ne daleko od samotného Hlavního náměstí, umožňující příjemné spočinutí a poskytující prostor k zamyšlení se nad osobnost biskupa Karla, dějinami města Kroměříže nad historickými souvislostmi vůbec.*“

Autor je přesvědčen, že „*Architektonické proporce okolního prostoru neumožňují umístění díla jiného tvarosloví než vertikálního. Vynesení subtilního tvaru nad horizont divákova zorného pole vznikne nový pomyslný středobod v prostoru mezi budovami Arcibiskupským gymnáziem a Kroměřížským zámkem. Celé prostranství se takto ukotví v jeden pevný bod. Se vzhledem náměstí by rovněž nekorespondovalo vnášení přílišného množství hmoty či nadměrné okázalé a necitlivé řešení.*“

Vlastní ztvárnění díla je postaveno na symbolice vycházející ze života a odkazu Karla z Lichtensteinu-Castelcornu. Materiál: kámen, litý bronz a hliník. Záměrem výtvarníka je vytvořit pomyslný středobod celého prostranství. Má jít o novou dominantu prostředí s cílem upoutat pozornost kolemjdoucích celého okolí. Vizualizace prezentuje umístění díla v idealizovaném schematizovaném prostředí bez jakýchkoli vertikálních a jiných prvků, bez reálného kontextu s okolní zástavbou nebo stávajícím funkčním využíváním ploch. Pomník je v návrhu prezentován jako vystupující z rovné plochy, kde vyniká jeho vertikální rozměr.

Charakteristika věci / objektu / území:

Plánovaný záměr by se měl realizovat na území MPR Kroměříž, a to v jeho historicky a urbanisticky nejvýznamnějším městském prostoru, v prostoru dnešního Sněmovního náměstí. Hranice MPR v zásadě kopírují linii bývalého středověkého hradebního opevnění, k němuž byly přičleněny Podzámecká a Květná zahrada. Jádrem chráněného území tvoří místo předlokační trhové vsi převrstvené středověkou a později barokní výstavbou, která zejména v období 17. století a následujícího 18. století dala základ současné ceněné historické podobě města. Tato se i přes vstupy mladších etap stavebního rozvoje dochovala v dominantní podobě dodnes a stala se základním pilířem a předmětem jeho současné památkové ochrany, která deklaruje, že „*Účelem prohlášení historického jádra města Kroměříže s Podzámeckou a Květnou zahradou za památkovou rezervaci je zabezpečit tomuto vynikajícímu urbanistickému útvaru zvýšenou ochranu jakožto významnému baroknímu městu se zámkem na starším před-lokačním a raně gotickém kolonizačním půdorysu s hodnotnou zástavbou měšťanských domů a monumentálních souborů gotické a barokní architektury.*“¹

Navrhované umělecké dílo deklaruje záměr připomenout život a dílo biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu formou, která bude *jednotlivé etapy a činy v jeho životě navždy připomínat*. Záměr však neupřesňuje, které konkrétní etapy a činy má autor na mysli. Z pohledu památkové ochrany území MPR Kroměříž, se nabízí posouzení jeho díla co by znovuzakladatele a tvůrce současné architektonické podoby města Kroměříž a jeho znovuzkřížení. V tomto kontextu je na místě připomenout, že jeho stavební dílo se výrazně zapsalo do podoby města v širším kontextu, nikoli jen jedné lokality Sněmovního náměstí, které je v návrhu jednoznačně preferováno. Území MPR je definováno souborem náměstí a komunikací formujících se od nejstarších dob do novověku. K nejvýznamnějším a nejstarším patří Riegrovo náměstí, Velké náměstí, s navazujícími komunikacemi Kovářská a Vodní ulice, Sněmovní náměstí, ulice Pilařova a Jánská a další. V dalším textu se podrobněji věnujeme těm částem MPR, které mohou být k prezentaci stavebního díla biskupa vhodné a vysvětlujeme, proč byly tyto lokality navrhovány k dalšímu posouzení.

Sněmovní náměstí:

Kroměřížské Sněmovní náměstí zůstalo dochováno v podobě dosažené úpravami v 70.–80. letech 19. století, dodnes tak tvoří jednu z historicky nejhodnotnějších částí městské památkové rezervace Kroměříž, díky přítomnosti jedinečných architektonických dominant disponující zcela výjimečnými vizuálními kvalitami a památkovými hodnotami.

Vlastní prostor dnešního Sněmovního náměstí se formoval přinejmenším od pozdního středověku. Ve 20. letech 15. století v severním nároží města vzniknul hrad, přístupný přes nevelké předhradí, situované v místě dnešního Sněmovního náměstí. Do předhradí směřovala i jedna z cest vstupujících do města Kovářskou branou. Základní urbanistický kontext prostoru se ustálil v souvislosti s výstavbou zděných domů čp. 40 a 41 (koncových domů náměstí nejbližze hradu), tedy nejpozději v prvních desetiletích 16. století. Lze předpokládat, že až do druhé poloviny 17. století pozdější Sněmovní náměstí sloužilo především jako komunikačně-provozní prostor, umožňující přístup k biskupskému hradu (zámku) z Velkého náměstí, Mlýnské brány a jako spojení s areálem kolegiální kapituly u kostela sv. Mořice.

Druhá polovina až závěr 17. století přinesly výrazné změny v urbanistickém kontextu prostoru. Zástavba měšťanských domů zůstávala zachována a byla v nádvořích částech rozšířena, v návaznosti na Mlýnskou bránu a městskou hradbu vyrostl rozsáhlý objekt (pozdější Arcibiskupský seminář), navazující na starší příčné křídlo před severním průčelím kostela sv. Mořice. Nejrazantnější změnou však byla výstavba zámku biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu, probíhající mezi lety 1686–1695.

¹ Výnos MK ČR ze dne 8. září 1978, č. j. 15869/78 o prohlášení historického jádra města Kroměříže s Podzámeckou a Květnou zahradou za památkovou rezervaci

Vznikla zde monumentální, třípatrová fasáda s dvojicí nárožních rizalitů, z příkopu vyrůstající prostřednictvím „pevnostní“ kvádrové podnože. Monumentální působení fasády zajistil nejen jednotný systém okenních os střídaných vysokým pilastrovým řádem, ale i pás atiky nad korunní římsou, nad níž vystupovala jen asymetricky situovaná hranolová věž. Nová fasáda se vstupním portálem ve střední ose se stala hlavní dominantou prostoru pozdějšího Sněmovního náměstí, který zřejmě – jako jediný městský interiér, nerušený bezprostředně přiléhající městskou zástavbou – sloužil i k celistvému vnímání architektury nově zbudovaného zámku příchozími z dnešní Pilařovy ulice, kudy vedla jedna z přístupových cest k biskupovu zámku. Architektonická kompozice fasády nového vstupního křídla nebyla samoučelná – právě ve vstupním prostoru (tedy v místě dnešního Sněmovního náměstí) mohl příchozí prostřednictvím velkoryse koncipovaného vstupního zámeckého průčelí plně vnímat monumentalitu biskupova nového rezidenčního sídla i s odkazy na minulost Kroměříže jakožto tradičního sídla olomouckých biskupů (hranolová věž), ale i symbolickou fortifikační roli rezidence (příkop, dvojice rizalitů). V prostředí Kroměříže nebylo inovativní jen samotné měřítko fasády, resp. celého zámku, ale i architektonický aparát, rozprostřený na jeho fasádách a zdůrazněný monochromním, světlým nátěrem, odkazujícím k biskupovu jménu. Právě tato řeč architektury byla v plné šíři čitelná z prostoru, jenž se později transformoval ve Sněmovní náměstí.

Komplexní úprava prostoru před zámkem spadá do období episkopátu olomouckého arcibiskupa Ferdinanda Marii Chotka (1832–1836), konkrétně do let 1832–1834. V předpolí zámku byl kromě přebudování Mlýnské brány zasypan příkop, oddělující zámek od vyvýšeného terénu v jeho předpolí. Současně byl odstraněn přístupový most k zámeckému portálu a vzniklé prostranství upraveno jako náměstí (dnes s názvem Sněmovní). Nové náměstí bylo zdlážděno a nadále sloužilo k příjezdu k biskupské rezidenci, zbytek zřejmě dostal jednoduchou parkovou úpravu.

Architektonicky nejhodnotnějším zásahem ve 30. letech 19. věku prošla zástavba mezi Mlýnskou branou a zámkem – starší objekty zde byly zbořeny a nahradila je tzv. Gardiska – tedy budova strážnice arcibiskupské gardy – „*tělesné gardy Jeho knížecí milosti*“. Výstavba Gardisky podle projektu Antona Archeho podstatným způsobem zušlechtila i pohledově mimořádně exponovanou část při vnitřním lici někdejší hradby, nesoucí barokní spojovací (též Knížecí) chodbu. Přestavba komplexu Mlýnské brány představuje jeden z nejkvalitnějších Archeho invenčních vstupů do podoby Kroměříže v celém 19. století.

Další úpravy Sněmovního náměstí probíhaly v 70.–80. letech 19. století (projekt z roku 1869). V té době vzniklo dekorativní ohrazení před jihozápadním, vstupním průčelím zámku, tedy přímo v prostoru Sněmovního náměstí. Bylo tvořeno pískovcovými sloupky osmibokého půdorysu a mírně kónického tvaru, spojenými masivními železnými řetězy. Oddělovalo dlážděnou plochu náměstí a nové plochy pro vegetaci (trávník a květinové záhony) před průčelím zámku.

Poslední proměnu doznaly objekty bezprostředně související se Sněmovním náměstím, konkrétně věž Mlýnské brány, v roce 1889. Úprava exteriéru, realizovaná podle návrhu architekta Antona Kybasty, přinesla náhradu starší, nízké stanové střechy novou, podstatně vyšší střechou dlátkového tvaru.

Pro úplnost je třeba zmínit i stavbu spojovacího krčku při západním, bočním průčelí věže Mlýnské brány, provedenou v souvislosti s novostavbou Arcibiskupského gymnázia v roce 1911. Nutnost bezproblémového komunikačního napojení na někdejší hospodářské zázemí arcibiskupského zámku s pivovarem, bývalou mincovnou a konírny (ulice Na Kopečku a Na Sladovnách) si při boku branské věže vyžádala zřízení širokého a vysokého průchodu, jehož architektura ještě vychází z motivů starší Archeho Gardisky po východním boku věže.

První výraznější vertikála byla do prostoru náměstí a pohledové osy mezi zámkem a kostelem sv. Mořice vložena okolo poloviny 19. století výsadbou vzrůstných stromů do prostoru před dnešním arcibiskupským gymnáziem. Další vertikální prvek v podobě dvou menších stromů se objevuje před

fasádou zámku okolo roku 1900. Jinak dominovala celému prostoru náměstí historická architektura, která jej vymezila a utváří dodnes.

Masarykovo náměstí, Pilařova ulice, ulice Jánská:

Z hlediska historické topografie Kroměříže, a zejména éry přímo spjaté s biskupem Karlem, jde o klíčovou lokalitu. V prostoru Masarykova náměstí se nacházela Kovářská brána – ve středověku i novověku hlavní vstup do města. Kovářská brána uvozovala tzv. „via triumphalis“ – vstup na přístupové cesty uvnitř města, vedoucí k biskupovu rezidenčnímu zámku. Tato cesta byla lemována objekty přímo spjatými s biskupovým mecenátem a především stavební aktivitou, kterou podporoval či přímo financoval. Z malého náměstí za Kovářskou branou vedla jedna z větví cesty kolem piaristického kostela sv. Jana Křtitele, piaristické koleje a gymnázia dále k areálu kolegiální kapituly s kostelem sv. Mořice, a dnešní Pilařovou ulicí klesala kolem zadního křídla biskupova rezidenčního paláce na vstupní prostranství před monumentálním vstupním průčelím zámku (viz výše). Druhá z větví „via triumphalis“ procházela dnešní ulicí Jánskou se sledem mimořádně kvalitních kanovníckých domů (jejichž fasády vycházejí z členění fasád zámku), pokračovala na náměstí a kolem hlavní budovy biskupova paláce (dnešní Muzeum Kroměřížska) přicházela k zámku. Všechny objekty byly nositeli reprezentačního poselství vztahujícího se k biskupskému majestátu (biskupské erby) a příchozím tak deklarovaly jednoznačnou spojitost s aktivitami biskupa Karla, případně návaznost na minulost olomouckého biskupství a kroměřížské kapituly (kostel sv. Mořice). Obě větve cesty tak tvořily určitý prolog před příchodem ke kroměřížskému zámku – architektonické a významové dominantě biskupovy Kroměříže.

Veivanovského ulice: patří z hlediska historického vývoje urbanismu města k mladším městským prostorům, formujícím se vně hradební linie postupně v průběhu 19. a 20. století. Bezprostřední vazba na barokní etapu vývoje města a dílo biskupa Karla zde není doložena. Jedná se však, z pohledu historie i současnosti, o významný komunikační promotor mezi bývalou městskou branou a brodem přes řeku Moravu, dnes hlavní spojnice pro pěší s autobusovým i vlakovým nádražím. Veivanovského ulice, jako jeden z významných vstupů do historického jádra města, v sobě skrývá pro prezentaci a rozvoj z hlediska turizmu města velký potenciál.

Rozsah a formy památkové ochrany dotčeného území:

Dotčené území je z hlediska státní památkové péče aktuálně chráněno dvojí formou plošné ochrany:

A. Městská památková rezervace Kroměříž

Předkládaný záměr se ve své důsledku dotýká celého území MPR Kroměříž, jehož hodnoty a předmět ochrany byly definovány „*Výnosem ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 08.09.1978, č. j. 15.869/78 o prohlášení historického jádra města Kroměříž a Podzámecké a Květné zahrady a památkovou rezervací.*“

„*Účelem prohlášení historického jádra města Kroměříže s Podzámeckou a Květnou zahradou za památkovou rezervaci je zabezpečit tomuto vynikajícímu urbanistickému útvaru zvýšenou ochranu jakožto významnému baroknímu městu se zámkem na starším před-lokačním a raně gotickém kolonizačním půdorysu s hodnotnou zástavbou měšťanských domů a monumentálních souborů gotické a barokní architektury.*“

Předmětem státní památkové ochrany jsou dle výše uvedeného výnosu:

- a) *historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry, plochy vyznačené v plánu a podzemní prostory,*
- b) *hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech,*
- c) *vybrané movité kulturní památky,*
- d) *nemovité kulturní památky,*

- e) ostatní objekty dotvářející prostředí památkové rezervace, u kterých z hlediska zájmů památkové péče lze závažné, podstatně měnící úpravy provádět pouze po dohodě s orgány státní památkové péče,
- f) veřejná zeleň.

Článek 2 výše citovaného výnosu stanovil pro stavební činnost další podmínky.

B. Nárazníková zóna památky světového dědictví

MPR Kroměříž spolu s navazujícím ochranným pásmem plní funkci tzv. *Nárazníkové zóny*, jejímž cílem je ochrana statku světového dědictví. V tomto případě:

- Podzámecká zahrada a zámek (860-001)
- Květná zahrada (860-002)

Jedním ze dvou kritérií zápisu památky na seznam světového dědictví bylo kritérium (iv) *Zahrady a zámek v Kroměříži jsou jedinečně zachovaným příkladem biskupského paláce a souvisejících zahrad ze 17. a 18. století*. V rámci sledování ochrany jsou pak významnými pojmy zachování autenticity a integrity chráněného statku. Aktuální i průběžné informace ve věci ochrany a stavu památky světového dědictví poskytují monitorovací zprávy zpracovávané v pravidelných periodách.

Sněmovní náměstí, které by mělo být předkládaným záměrem bezprostředně dotčeno, zaujímá v rámci *Nárazníkové zóny* výjimečné postavení, a to zejména s ohledem na jeho bezprostřední nejen současnou ale především historickou pohledovou, komunikační a urbanistickou vazbu na Arcibiskupský zámek s Podzámeckou zahradou. Prostor bývalého Sněmovního náměstí tvořil v minulosti integrální součást biskupské rezidence a navazujícího církevního okrsku dones zachované v jeho architektonické a urbanistické stopě. Prostor Sněmovního náměstí se tak zásadním a významným způsobem podílí na prezentaci památky světového dědictví a zachování jeho vizuální integrity.

Vybraná literatura k tématu:

1. Štětina, Jan, 2016: Mlýnská brána v Kroměříži, in: *Dějiny staveb 2016*. Plzeň, s. 163–182.
2. Štětina, Jan, 2012: Středověká Kroměříž, in: Marek Perůtka (ed.), *Kroměříž. Historické město & jeho památky*. Kroměříž 2012, s. 60–66.
3. Perůtka, Marek (ed.), 2015: Umělecké památky Kroměříže. Průvodce. Kroměříž 2015, s. 84, 116, 119 (autor hesel Jan Štětina).
4. Kuča, Karel, 1998: *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku III*. Praha 1998, s. 212.
5. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Kancelář veřejného prostoru, Umělecká díla na veřejných prostranstvích hlavního města Prahy plug-in → *Manuál tvorby veřejných prostranství*, 2018

Dosavadní stav projednání záměru:

NPÚ, ÚOP v Kroměříži byla předložena žádost o konzultační vyjádření k záměru umístění památníku v červenci roku 2023. Konzultační vyjádřením bylo vydáno pod č. j. NPU-373/56912/2023 ze dne 24.07.2023 a to ke studii „*Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteínu Castelcornu*“, 2020. V rámci vyjádření byly vzneseny kritické připomínky zejména k procesu přípravy posuzování záměru, který byl hodnocen jako netransparentní, nedostatečně odborně i obsahově prodiskutovaný a prověřený. NPÚ vyzvalo zástupce města ke zpracování studie, která by alespoň zpětně a objektivně prověřila umístění uměleckého díla, popřípadě navrhla umístění nové a reagovala tak alespoň částečně na podněty odborné organizace. Na základě této výzvy nechal investor aktuálně předkládanou dokumentaci. Z obsahu a zadání tohoto dokumentu je však zřejmé, že se zaměřila pouze na potvrzení a obhajobu původně navrhovaného místa a prověřovala pouze lokality v prostoru

Sněmovního náměstí. Odmítla na základě stanoviska zástupců města Kroměříž jiné řešení, s nimiž by byla spojena větší časová nebo finanční náročnost.

Z jednání dále vyplynulo, že o realizaci záměru ze strany investora bylo již smluvně rozhodnuto a s autorem díla je uzavřena smlouva s realizací v roce 2025.² O podobě díla, jeho ideovém obsahu i umístění bylo jednáno v období 2019–2023 a to bez účasti zástupce odborné organizace státní památkové péče i bez širší odborné diskuse (např. formou posouzení nezávislou odbornou komisí či otevřenou soutěží apod.).

Vyjádření odborné organizace NPÚ, ÚOP v Kroměříži k předloženému záměru:

S ohledem na dosavadní stav projednání a pokročilý stupeň realizace záměru, o kterém již bylo ze strany investora smluvně rozhodnuto, jeví se vyjádření odborné organizace ve smyslu, zda lze nebo nelze záměr realizovat jako bezpředmětné a formální vyjádření. Odborná organizace nemá výhrady k záměru, ale především k jeho přípravě, v tuto chvíli pro konstruktivní odbornou diskusi na toto téma nevidí prostor. **Aktuální záměr osazení uměleckého díla bereme proto na vědomí s tím, že umístění díla není nevratným krokem a nebude mít negativní dopad na stávající podobu Sněmovního náměstí.** Upozorňujeme však na skutečnost, že předložený záměr není připraven v takové odborné kvalitě a podrobnosti, aby garantoval deklarované vize a cíle důstojné prezentace uměleckého díla a dotčeného území.

K případné realizaci záměru doporučujeme stanovit následující podmínky:

1. K žádosti bude doplněna dokumentace: „*Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteinu Castelcornu*“, ..., 2020.
2. Záměr bude doplněn o podrobnější odborné umělecko-historické zdůvodnění zvoleného tématu.
3. Bude zpracován a orgánům památkové péče předložen další stupeň projektové dokumentace. Stávající vertikální prvky budou redukovány a nové prvky včetně zeleného keřového doprovodu za lavičkami nebudou realizovány. Součástí projektové dokumentace bude i úprava zeleně a dlažby. Je nutné upřesnit konkrétní nápisy ve vložených prvcích.

Zdůvodnění

Podmínka č. 1:

Předložená dokumentace neřeší komplexně celý záměr, ale navazuje na dokument „*Návrh památníku biskupa Karla z Lichtensteinu Castelcornu*“, k němuž nebylo zatím vydáno závazné stanovisko státní památkové péče. Vydané konzultační vyjádření nenahrazuje vyjádření dle §14 č.20/1987 Sb., o státní památkové péči. Ke komplexnímu posouzení jsou nezbytné oba dokumenty.

Podmínka č. 2:

Ideové zdůvodnění záměru se omezuje pouze na obecné konstatování o připomenutí díla a osobnosti biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu bez jakéhokoli hlubší umělecké nebo historické analýzy a upřesnění cíle záměru. Vychází z mylného předpokladu, že „*všichni ví o co jde*“. Osobnost biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu, *označovaného jako druhý zakladatel města*,³ si v souvislosti se stavebním a architektonickým rozvojem města Kroměříž bezesporu zaslouží důstojné připomenutí. Tento kontext však v záměru explicitně zmíněn není. Jako každá historická osobnost či událost není a nemůže být z řady objektivních důvodů vnímána laickou ani odbornou veřejností jednoznačně. Zejména pokud nás dělí stovky let a naše hodnocení z velké míry vychází z interpretace pramenů. Je

² Informace zazněla na jednání se zástupci Města Kroměříže.

³ Perůtka, Marek (ed.), 2015: Umělecké památky Kroměříže. Průvodce. Kroměříž 2015, s. 84, 116, 119 (autor hesel Jan Štětina), 149 s.

proto zcela zásadní, při rozhodování o realizaci podobného záměru, věnovat velkou pozornost odborné i prezentační a komunikační stránce věci. Tato fáze přípravy byla bohužel podceňena, a to ke škodě záměru. Symbolika, na které je předkládané dílo postaveno tuto chybějící část přípravy nemůže plnohodnotně nahradit. Vyžaduje od diváka hlubší znalost a pochopení historických souvislostí. Při jejich absenci může být vyznění díla zavádějící až nepatřičné. Jak ostatně potvrdila veřejná diskuse na toto téma a *Petice ne památníku*. **Tento nedostatek záměru lze doplnit i zpětně, a to doplněním umělecky historického odůvodnění a následně například vypracování kvalitní prezentace zpracované na základě historických podkladů a odborných doplňujících informací. Toto lze zpracovat různou formou např. virtuální prezentací apod., nikoli však dalšími doplňujícími informačními prvky u plánovaného pomníku.**

Podmínka č. 3:

Z dokumentace prověřující pozice díla vyplývá, že pozice č. 1 je v prostoru Sněmovního náměstí nejméně konfliktní. Vertikalita prvku bude potlačena vzrostlou zelení a v pohledech se dílo projeví v několika směrech, ve kterých může být vnímána kolizně, ale skutečný dopad bude možné posoudit až po realizaci. Dokumentace k záměru nemá potřebnou podrobnost, která by jednoznačně řešila všechny zásadní problémy a garantovala tak skutečnou podobu realizace. Původní záměr umístění navrhovaného díla (2020) byl zpracován bez dostatečného odborného posouzení z hlediska historického a architektonicko-urbanistického kontextu zvoleného tématu. Výsledné působení díla je idealizované, neobjektivní a nevychází z reálné situace. Zcela opomíjí reálný stav místa, mobiliář, dopravní situaci apod. Doplňující studie (2024) je pak zaměřena pouze na prokázání nekonfliktnosti, nikoli přínosu pro daný prostor. Uvádí záměr odstranění řady vertikálních prvků z místa, ale pouze ideově s tím, že o některých prvcích je ještě nutné jednat. Zcela schematicky a nelogicky řeší úpravu zeleně, nikde není zmíněna informace o nápisech v dlažbě.

Doplňující připomínky k záměru, které nebyly ve výroku vyjádření zohledněny s ohledem na stav realizace:

Umístění uměleckého díla je součástí péče o veřejný prostor. Jedná o realizaci zásadně ovlivňující dotčené místo a jeho další vývoj, a to v krátkodobém i v dlouhodobém horizontu. Tvorba a péče o veřejný městský prostor je věcí veřejnou a veřejným zájmem nejen v oblasti památkové péče. O poslání uměleckého díla ve veřejném prostoru, potřebnosti koncepčního a odborného přístupu bylo již publikováno mnoho a obecně je přijímáno jako žádoucí a potřebné. Zvláště pak, pokud se jedná o území společensky významná a oceňovaná např. bezprostředně navazující na památky světového dědictví. Podrobněji na danou tematiku např. v *Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy* (výběr z literatury č. 5). Je však věcí správce veřejného prostoru, s jakou zodpovědností a odbornou erudicí přistupuje ke správě a péči o jim spravované území. V aktuálně předkládaném záměru nebyla v době jeho přípravy dodržena řada zásad a postupů, a to na škodu záměru. Posouzení v úzkém kruhu bez veřejné soutěže může vnímat veřejnost jako elitářské či politické rozhodnutí, což často vede k nepochopení nebo nepřijetí díla i celého záměru.

Vlastní zpracování uměleckého díla vychází z tvorby konkrétního autora. Vnímání kvality díla divákem pak do velké míry má vysoce subjektivní charakter a může být posuzováno a interpretováno rozdílně. Je běžným standardem, že návrh nového uměleckého díla je posuzován komisí. Pokud je, jako v tomto případě, o podobě díla již rozhodnuto, je pak nejlepším kritériem hodnocení kvality čas a divák.

Ve své zdůvodnění je návrh jako celek rozporupný. Původní záměr je postaven na dominanci a vertikalitě díla a tvorbě nového středobodu náměstí. Doplňující studie naopak jeho dominanci v prostoru popírá a relativizuje. Dílo má být umístěno do stávající dlážděné plochy a uměle ho povyšuje na středobod prostoru náměstí. Tato plocha však byla realizována a schválena k zcela jiným účelům.

„Architektonické proporce okolního prostoru neumožňují umístění díla jiného tvarosloví než vertikálního. Vynesení subtilního tvaru nad horizont divákova zorného pole vznikne nový pomyslný středobod v prostoru mezi budovami Arcibiskupským gymnáziem a Kroměřížským zámekem. Celé prostranství se takto ukotví v jeden pevný bod. .. Vznikne zde místo setkávání v klidné části města, zároveň však ne daleko od samotného Hlavního náměstí, umožňující příjemné spočinutí a poskytující prostor k zamyšlení se nad osobnost biskupa Karla, dějinami města Kroměříže nad historickými souvislostmi vůbec.“ Výše citovaný názor autora není nijak odůvodněn. Historická a architektonická kvalita místa je dána především historickou architekturou, která jej vymezuje. Dílo, které by mělo tento prostor doplnit, by dominanci architektury mělo potvrdit a podpořit a nevytvářet nový středobod prostoru a strhávat pozornost samo na sebe. Dominance památníku může být naopak vnímána konfliktně. Samotná hmota – velikost – objem zámku, architektonické řešení jeho fasád a možnost jejich vnímání z přilehlého městského interiéru jsou svébytnou a zcela mimořádnou kvalitativní vrstvou, nezbytnou pro pochopení zámku jakožto prvořadého dokladu raně barokní architektury ve středoevropském kontextu a památky UNESCO. Právě z volného prostranství v místě plánovaného pomníku lze nerušeně vnímat jedinečné kvality (arci)biskupského zámku, dochované již z doby jeho výstavby biskupem Karlem v 80.–90. letech 17. století. Prostor dnešního Sněmovního náměstí, kde se spojovaly všechny tři vstupní trasy k zámku (tj. směr přístupu z Velkého náměstí, přístup dnešní Pilařovou ulicí a podružný vstup Mlýnskou branou) měl ve vazbě k zámku důležitou roli spočívající v plném uplatnění architektonického konceptu zámku, rozvíjející se v plné monumentalitě právě při pohledu od místa plánovaného pomníku. Pouze z místa dnešního Sněmovního náměstí bylo v době výstavby zámku možno sledovat mimořádně působivou vstupní frontu zámku, tvořenou „nekonečným“ sledem okenních os dělených vysokým pilastrovým řádem, doplněnou po bocích „pevnostními“ nárožními rizality. Zámek s monumentálním vstupním průčelím, doplněným navíc dnes zasypaným příkopem a nadstřešní atikou, byl konečným cílem biskupovy „triumfální cesty“ („via triumphans“), vedené městem od Kovářské brány (viz dále) a pronikající do nitra zámku honosným portálem ve středu jeho průčelí. Cíl této symbolické cesty – biskupův rezidenční zámek s monumentální fasádou – měl být (a byl) demonstrací biskupovy moci i odkazem na význam biskupem obnoveného olomouckého biskupství. Podstatnou roli v kompozici zámku a ve vnímání vstupního průčelí měla i středověká, v baroku zvýšená věž, biskupem záměrně ponechaná jako odkaz na kontinuitu olomouckého biskupství i sídelní hrad jeho předchůdců na biskupském stolci (věž samozřejmě ovládá celé panorama města i jeho okolí). Klíčová role ve vnímání zámku jakožto stavby se svrchovaně reprezentativním posláním, poukazujícím k biskupskému majestátu, přitom připadala právě vstupnímu průčelí orientovanému do nitra města, tedy k církevnímu okrsku kolem dnešní Pilařovy ulice a funkčně odlišnému, „profánnímu“ městskému tržišti, Velkému náměstí (průčelí bylo tedy pohledově nejexponovanější, bylo určeno k vnímání širokého spektru „konzumentů“, ať už z řad měšťanů – běžných obyvatel města, tak šlechticů vázaných na provoz biskupského dvora a sídlících v domech kolem náměstí, ale také – a zřejmě především – urozených návštěv biskupa a jeho sídla). Další, architektonicky obdobně komponované fasády se již v obraze města uplatňovaly méně či vůbec – fasáda do Ztracené ulice byla dálkovým pohledům zcela skryta, fasáda do ulice Na kopečku se obracela jen k hospodářskému zázemí zámku a vůbec nejmonumentálnější fasáda do Podzámecké zahrady byla určena pouze pro úzký okruh pozorovatelů z řad biskupského dvora a biskupových hostů (pomijím zde, že Podzámecká zahrada tehdy pouze vznikala). Domnívám se, že i tato významová stratifikace jednotlivých fasád, z nichž jako nejzásadnější se jeví fasáda vstupní, by měla být zdůrazněna při zvažování jakýchkoliv úprav či doplnění prostoru, do něž se zámek vždy obracel a obrací – tedy Sněmovního náměstí (lze zde hovořit o záměrné „komunikaci“ zámeckého průčelí s městem).

Diskutabilní je také tvrzení, že zvolené místo bude středobodem prostoru. Plocha Sněmovního náměstí je výrazně omezena oplocením parku před AG. Pozice památníku se tak dostává do okrajového místa veřejné plochy na hranici křižovatky. Původní dlážděná kruhová plocha byla realizována a schválena jako odpočívadlo pro pěší. Základní podmínkou její realizace byla absence

jakýchkoli vertikálních prvků, které by narušily pohledy z Pilařovy ulice na zámek a opačným směrem. Snaho bylo o zachování čistoty prostoru. Dnešní podoba a funkční využití náměstí je de facto křižovatkou a parkovací zónou. Pro pěší zde fungují pouze úzké chodníky bez dalšího prostoru pro pobyt. Pouhé osazení uměleckého díla do bývalé odpočinkové plochy stav ani vnímání místa nezmění a nelze předpokládat vznik *místa pro setkávání lidí v klidné části města*, bez zásadní změny koncepce celého prostoru Sněmovního náměstí.

Nesouhlasíme s tvrzením, že Sněmovní náměstí je jediným místem k umístění památníku. ... *„život a odkaz biskupa Karla z Lichtensteinu – Castelcorna“* a tím se jeví že *„myšlenka realizace sochařského díla je v daném prostoru (myšleno Sněmovní náměstí) neodmyslitelná... Je poté bezesporu žádoucí do prostoru na proti Arcibiskupského zámku umístit umělecké dílo, památník, které bude jednotlivé etapy a činy v jeho životě navždy připomínat.*

Zvolená symbolika umístění na Sněmovním náměstí je zjednodušující. Odkaz a dílo biskupa prospaném do stavebního a architektonického díla města Kroměříže má daleko širší kontext a rozměr. Viz rozbor Masarykova náměstí s navazující Pilařovou a Jánskou ulicí nebo prostor Vejvanovského ulice. Jako vhodnější místo pro situování řešeného díla vidíme např v prostoru Vejvanovského ulice, které bylo v prověřovací studii umístění ozn. č. 5. Zde by dílo svou vertikálností mohlo tvořit přirozenější pandán ke stávajícímu pískovcovému pylonu a nepůsobilo by samoučelně. Právě v kontextu sdělení, že *„...v celém tomto prostoru město připravuje poměrně zásadní proměnu, dotýkající se všech ploch a prvků, zpevněných ploch komunikací, parkoviště, tržnice, ploch a prvků zeleně, městského mobiliáře a podobně“*, doporučujeme tedy v rámci budoucích úprav ulice pracovat i s vizí možné změny umístění pomníku a jeho přesunu.

Při schválení záměru lze zohlednit skutečnost, že umístění uměleckého díla není nevratným krokem, který by nebylo možné v budoucnu přehodnotit a korigovat například v rámci kvalitní architektonické koncepce úpravy některého z vhodných prostor na území MPR.

Elektronický podpis - 29.04.2024
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Ing. Nelly Komendová
IČO: NTRCZ-75032333
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 07.07.2024

Ing. Nelly Komendová
ředitelka

OSAZENÍ VÝTVARNÉHO DÍLA

PAMÁTNÍKU KARLA II. Z LICHTENSTEINA – CASTELCORNU

GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU OSAZENÍ VÝTVARNÉHO DÍLA DO VYTIPOVANÝCH LOKALIT

Kroměříž, únor 2024

**OSAZENÍ VÝTVARNÉHO DÍLA
PAMÁTNÍKU KARLA II. Z LICHTENSTEINA – CASTELCORNNU**

GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU OSAZENÍ VÝTVARNÉHO DÍLA DO VYTIPOVANÝCH LOKALIT

Zadavatel: MĚSTO KROMĚŘÍŽ

Kroměříž, únor 2024

OBSAH:

- 1) ÚVOD
- 2) PODKLADY, POUŽITÉ MATERIÁLY
- 3) SITUAČNÍ PLÁN S VYZNAČENÍM POSUZOVANÝCH POZIC
- 4) KOMENTÁŘ K VYHODNOCENÍ DOPADŮ PŘI UMÍSTĚNÍ PAMÁTNÍKU
DO DANÉ PROVĚŘOVANÉ LOKALITY A) – E)
- 5) ROZKLAD, POSOUZENÍ A KOMENTÁŘ K PŘIPOMÍNKÁM Z KONZULTAČNÍHO
VYJÁDRĚNÍ NPÚ (K LOKALITĚ A)
- 6) FOTODOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
- 7) GRAFICKÉ ZÁKRESY PAMÁTNÍKU VE TŘECH POSUZOVANÝCH POZICÍCH
A) – C)

ÚVOD

Předkládaný elaborát byl vytvořen na základě objednávký města Kroměříže jako materiál sloužící k ověření vhodnosti umístění objektu památníku biskupa Karla II. z Lichtensteinu – Castelcorna na území historického jádra města.

Má za úkol prověřit pět a poté pomocí grafických zákrusů tři různé pozice umístění v území logicky vázaném na osobnost biskupa Karla II. z Lichtensteinu – Castelcorna. Prověřované pozice byly vytipovány a určeny zástupci MěÚ Kroměříž, autorem díla a zástupci klubu UNESCO. Možné pozice č. 4 a č. 5 potom byly definovány v rámci diskuse s pracovníky památkové péče.

1. pozice se nachází naproti zámku, v podstatě na protilehlé straně komunikace mezi Mlýnskou branou a Velkým náměstím. Památník je umístěn do středu dnešní diážděné plochy ve středovém parčíku Sněmovního náměstí. Jde tedy o původně zamýšlenou pozici, pro kterou byl památník koncipován.

2. pozice se nachází v předprostoru arcibiskupského zámku, v travnatém pásu mezi nástupní plochou zámku a komunikací vedoucí od Mlýnské brány k Velkému náměstí. V této pozici se památník dostává nejbliž k zamýšlenému budoucímu hlavnímu vstupu do zámku přes objekt tzv. Gardisky.

3. pozice – v tomto případě se jedná o předprostor hlavního vstupu do objektu arcibiskupského gymnázia, konkrétně místo, kde se dnes již nachází prvek vodní mísy.

Není to však poslední pozice pro umístění památníku, která byla posuzována.

4. a 5. pozice – z konzultace s pracovníky NPÚ vzešel námet k prověření vhodnosti dalších dvou míst v centru Kroměříže. Prvním z nich byl prostor Masarykova a Millíčova náměstí, druhý potom prostor před dnešním hlavním vstupem do podzámecké zahrady z ulice Vejvanovského. Tato dvě uvažovaná místa se ovšem při podrobnějším posouzení ukázala jako nepříliš vhodná, a to hned z několika důvodů (viz. následující text).

PODKLADY, POUŽITÉ MATERIÁLY

- a) Návrh památníku Biskup Karel II. z Lichtensteinu – Castelcorna; autor návrhu
- b) mapové podklady města Kroměříže
- c) fotodokumentace současného stavu ověřovaných lokalit
- d) vyhodnocení parametrů jednotlivých lokalit na základě místního šetření a obhlídky místa
- e) digitální 3D model historického jádra města Kroměříž, ÚPP FA VUT v Brně
- f) Konzultační vyjádření NPÚ-373/56912/2023 ze dne 24. 7. 2023;
- g) Sdělení Klubu UNESCO Kroměříž ke Konzultačnímu vyjádření ÚOP NPÚ v Kroměříži, ze dne 31. 7. 2023; výbor Klubu UNESCO
- h) zápis z jednání Komise pro regeneraci MPR, památky města Kroměříže a veřejná prostranství MPR při Radě města Kroměříže ze dne 4. 8. 2023; Mgr. Daniela Hebnarová, předsedkyně komise MPR
- ch) MPR Kroměříž, rejstř.č. v ÚSKP 1036 – odpověď ke sdělení Klubu UNESCO Kroměříž ze dne 28. 8. 2023; Ing. Nelly Komendová, ředitelka NPÚ, ÚOP v Kroměříži
- i) úvodní pracovní jednání se zástupci MěÚ Kroměříž; 15. 1. 2024
- j) místní šetření s autorem návrhu
- k) konzultační jednání se zástupci památkové péče –
- l) konzultační telefonické jednání s předsedkyní Klubu UNESCO,

UL. VEIVANOVSKÉHO -
POZICE 5

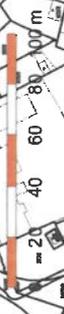
POZICE 2

POZICE 1

POZICE 3

MASARYKOVO + MILIČOVO
NÁMĚSTÍ - POZICE 4

KROMĚŘÍŽ
Kroměřížská

KOMENTÁŘ K VYHODNOCENÍ DOPADŮ PŘI UMÍSTĚNÍ PAMÁTNÍKU DO DANÉ LOKALITY

1. pozice - lokalita a) středová plocha Sněmovního náměstí – jak bylo zmíněno v úvodu, jedná se o lokalitu, pro kterou byl památník původně koncipován. Tato lokalita se nakonec, po prověření vhodnosti na základě detailních grafických záznamů a na základě vypořádání se s připomínkami odborných garantů památkové péče jeví jako nejvíce smysluplná a koncepční. V zájmu objektivnosti je třeba zmínit, že příslušní pracovníci památkové péče ve svém prvním konzultačním vyjádření zmínili řadu připomínek, problémů a sporných otázek, na které bylo s ohledem na velmi vysokou památkovou hodnotu dotčeného území třeba reagovat, hledat a nalézt řešení, vedoucí k její ochraně a zachování. Této otázce je věnována samostatná následující kapitola „ROZKLAD, POSOUZENÍ A KOMENTÁŘ K PŘIPOMÍNKÁM Z KONZULTAČNÍHO VYJÁDRĚNÍ NPÚ“. Ve zmíněné kapitole se rovněž nachází řada poznámek a odpovědí na téma vhodnosti a nevhodnosti osazení památníku do této lokality.

Komentáře uvedené v bodech následující kapitoly „ROZKLAD, POSOUZENÍ A KOMENTÁŘ...“ prokazují záměr autora osazením výtvarného díla v žádném případě nekonzultovat či dokonce nepoškodit nesporné výrazné památkové (historické i umělecké) hodnoty místa s jedinečnými architektonickými dominantami. Naopak – vyčištěním od nánosů 21. století, celkovým uklidněním prostoru a jeho kultivací osazením výtvarného prvku tyto hodnoty území podpořit. Všechny podmínky památkové ochrany přitom zůstávají respektovány. Zachovává se historický půdorys a odpovídající prostorová a hmotová skladba, respektovány jsou hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech.

2. pozice - lokalita b) před Gardiskou – podrobné posouzení možnosti osazení památníku do této pozice ukázalo hned několik problémů, pro které není tato lokalita právě nejvhodnější (minimálně výrazně méně vhodná, než pozice a).

Jako nezávadnější problém můžeme zmínit příliš blízkou blízkost zámečkého objektu, včetně objektu Gardisky. Z grafických záznamů jednoznačně vyplývá, že právě zde již dochází k negativnímu vzájemnému ovlivňování. Památník na jedné straně rozbíjí a rozměňuje celistvost pohledů na fasády historických objektů, na straně druhé potom sám ztrácí na výrazu vzhledem k absenci takového pozadí, které by umožňovalo jeho plné vyznění. Památník tak při pohledech směrem k uváženému novému hlavnímu vstupu do zámečkého komplexu přes budovu Gardisky působí poněkud rozpačitě – jako tzv. „nahý“.

Další důležitostí je technická komplikovanost polohy. Kruhová základna je velká ve srovnání se šířkou travnatého pásu. Vzhledem ke spádování trávníku směrem k zámku a potřebě osazení kruhové báze památníku do roviny by takové řešení vyžadovalo náročnější vypořádání se se svažitostí travnatého pásu – např. „bombírováním“. Druhou, ne méně spornou možností řešení by potom bylo zmenšování kruhové báze a tudíž narušení kompozičních proporcí vazeb koncepce díla.

3. pozice - lokalita c) před prostor vstupu do AB gymnázia – také tato lokalita při podrobnějším posouzení vykazuje několik problematických momentů a pro osazení řešeného památníku není vhodná. Na prvním místě můžeme zmínit určitou odloučenost lokality, situovanou do vnitřních prostor pozemku školy za oplocením a hradbou stromové zeleně, pro které by památník postrádal vizuální kontakt s návštěvníky prostoru náměstí a zůstal by tak většinou opomíjen bez povšimnutí. Tuto skutečnost dostatečně prokázaly právě digitální záznamy.

Druhým sporným momentem je skutečnost, že osazení památníku do tohoto prostoru by si vyžádalo zdaleka největší stavební zásahy. Kruhová základna památníku je větší, než je prostor vnitřního oka dlážděného zálivu před vstupem do budovy. Pozemek předprostoru se za dlážděným zálivem navíc výrazněji svažuje. Osazení památníku by tedy znamenalo přebourání a zvětšení dlážděného zálivu, přemístění kamenné misy vodního prvku a provedení úprav svažování pozemku.

Za mnohem závažnější můžeme ovšem uvést skutečnost, která vyplynula z nedávných tragických událostí na UK v Praze. Posuzovaná lokalita je totiž uzavřeným nástupním předprostorem školského zařízení. S ohledem na právě probíhající celospolečenskou diskusi na téma ochrany a bezpečnosti tzv. měkkých cílů lze předpokládat, že bude postupně zpřísněn režim provozu takových míst – součástí školních areálů. Je proto naprosto nevhodné do tohoto prostoru přivádět nekontrolované veřejnosti v podobě návštěvníků památníku.

Posouzení potenciálu a limitů předmětné lokality tedy prokázalo její nevhodnost pro osazení památníku.

4. pozice - lokalita d) Masarykovo a Milíčovo náměstí – v současnosti je toto území jednoznačně ovládáno památníkem T. G. Masaryka, umístěným před budovou Justiční akademie. Celá parková úprava okolí akademie je tomuto principu podřízena a neumožňuje smysluplné osazení dalšího památníku. Rovněž kombinace památníků T. G. M. a biskupa Karla Lichtenšteina je z obsahového hlediska ne příliš vhodná.

Další část prostoru, tvořená středovým travnatým pásem, je již vyhrazena pro připravované osazení jiného výtvarného díla, coby prvku, prezentujícího současně moderní výtvarné umění.

Třetí část prostoru – Milíčovo náměstí – je ovládána prvkem kašny a navazující malou plochou zeleně poblíž městského okruhu. V této části rovněž není dostatečný volný prostor, potřebný k osazení památníku, území je navíc silně determinováno potřebami dopravní obslužnosti městského centra.

Jinou významnou okolností je vysoká koncentrace podzemního zasíťování prostoru Masarykova a Milíčova náměstí, což by v případě osazení památníku vyvolalo potřebu přeložení některých vedení technické infrastruktury, tedy výraznou technickou komplikaci a prodražení realizace.

5. pozice - lokalita e) ulice Vejvanovského – tato pozice by se mohla zdát poměrně výhodnou, ovšem jen na první pohled. Při bližším prověření narazíme na skutečnost, že v celém tomto prostoru město připravuje poměrně zásadní proměny, dotýkající se všech ploch a prvků, zpevněných ploch komunikací, parkoviště, tržnice, ploch a prvků zeleně, městského mobiliáře a podobně. Osazení památníku by v tomto případě znamenalo dočasnost, časové omezení a v krátké době demontáž památníku, jeho přemístění nebo pozdější nové osazení. Šlo by tedy o zmařenou investici, což je pro město, které musí jednat v pozici „dobrého hospodáře“, nepřijatelné.

Z výše uvedených důvodů zástupci MěÚ Kroměříž odmítli tyto dvě varianty jako nevhodné z pohledu technického, provozního a finančního.

Z výše uvedených důvodů tudíž nebyly pozice č. 4 a č. 5 dále graficky prověřovány.

ROZKLAD, POSOUZENÍ A KOMENTÁŘ K PŘÍPOMÍNKÁM Z KONZULTAČNÍHO VYJÁDRĚNÍ NPÚ

(pozn. – týká se prověřování vhodnosti osazení památníku do pozice – lokality A)

1) „Předložená studie.....nereflektuje reálný, ne příliš neutušený aktuální stav městského mobiliáře, vertikálních prvků komundální výroby, dopravního značení a dalších utilitárních prvků, a proto lze konstatovat, že ve srovnání se skutečným stavem je studie idealistická a neobjektivní.“

V této otázce se shodují všichni účastníci odborné rozpravy, která doposud probíhala. Proto nakonec – po projednání se zástupci města - návrh předpokládá výrazné vyčištění a úpravy celého dotčeného prostoru. Ze stávajících prvků městského mobiliáře se počítá se zachováním dvou těles veřejného osvětlení a lavičkami. V digitálních zákresech jsou zobrazeny rovněž prvky dopravního značení, konkrétně dva stojany s dopravními značkami. O těchto dvou prvcích bude nicméně ještě jednáno. Přřešen bude rovněž neutušený stav výsadby zeleně. Odstraněny budou záhonky s květinovou výsadbou, keř pod lampou veřejného osvětlení, plocha bude pojednána prostým travnatým porostem. Návrh předpokládá výsazení nízkého segmentového pásu keřové zeleně v zádech laviček a samozřejmě zachování stromové zeleně, která tvoří vhodné pozadí pro vnímání výtvarného prvku památníku.

S ohledem na poznámku o neobjektivní a idealistické podobě původní předložené studie byl vypracován tento druhý elaborát, který pracuje s přesným zakreslením reálného stavu řešeného prostoru, v zákrese ponechává pouze ty prvky, které mají být do budoucna ponechány a díky fotorealistické kvalitě grafiky dává realistickou a objektivní představu o tom, jak bude řešený prostor působit po osazení výtvarného díla. Osazení výtvarného prvku do prostoru je rovněž ověřováno pohledy z nejrůznějších stran, především z hlavních os pohybu návštěvníků v dotčeném území.

2) „.....nejprve je nezbytné koncepčně zhodnotit dosavadní funkce a možnosti dalšího únosného vývoje této lokality, a následně vytvořit kultivované čisté, přehledné a především důstojné veřejný prostor tak, aby se výtvarné dílo nestalo pouze dalším nahodilým prvkem stávajícího chaosu,....“

Odpověď na tuto připomínku je v podstatě obsažena v předchozím bodu. Předmětná lokalita je z pohledu funkce a organizace provozu stabilizována. Skutečným problémem zůstává především zmiňovaný chaos v kumulaci přemíry prvků městského mobiliáře, dopravního značení a prvků zeleně. Návrh osazení výtvarného prvku památníku předpokládá výraznou proměnu místa s redukcí prvků mobiliáře a zeleně, celkové zklidnění „učesání“ plochy, aby se výtvarné dílo nestalo pouze dalším prvkem stávajícího chaosu a mohlo skutečně vyznít jako komponovaný umělecký způsob vyjádření poety významné historické osobnosti města.

3) „Dotčené prostředí jedné z nejvýznamnějších architektonických dominant Kroměříže -.....- tvoří významově i historicky, osobami olomouckých biskupů svázaný církevně – rezidenční okresek. Prostředí formované těmito architektonicky mimořádně hodnotnými objekty je do současnosti zachováno bez nečitlivých soudobých zásahů, resp. pouze s odstranitelnými prvky novodobého městského mobiliáře.“

O významu dotčeného prostoru, objektů, které ho obklopují a jejich památkové hodnotě není v žádném případě sporu. Je to totiž zároveň jeden z důvodů, proč byl od počátku nový památník koncipován právě do tohoto místa, poblíž zámku, který je nejvýznamnějším (či jedním z nejvýznamnějších) odkazů biskupa Karla II. z Lichtensteina Castelcornu ve městě Kroměříž.

Připomínka, že místo je zachováno bez nečitlivých soudobých zásahů, resp. pouze s odstranitelnými prvky novodobého městského mobiliáře, je plně v souladu s vizí zamýšleného památníku. Tento je koncipován jako obelisk vyrůstající z vydlážděného kamenného kruhu. Prvek jednoduchého cca 4 metry vysokého kamenného obelisku s pletencem kovových prutů v podnoží je kotven pomocí jednoduché základové patky, stejně jako je tomu v případě dnes již existujících dvou těles veřejného osvětlení v prostoru. Kamenný dlážděný kruh tvoří základnu památníku opět kopíruje dnešní stav místa, dojde pouze k předložení s ohledem na směrovou růžici s texty, která je do kruhové báze vepsána. Večerní osvětlení je realizováno pomocí tří pochůzích osvětlovacích těles, zapuštěných do dlažby a napojených na stávající rozvody VO. Z výše uvedeného jednoduchého popisu tedy vyplývá, že nový památník nevkládá do řešeného prostoru žádnou zásadní novou konstrukci trvalého charakteru a je svoji podstatou reverzibilním prvkem kdykoliv v budoucnosti (v případě nutnosti) odstranitelným bez toho, aniž by znamenal nevratný zásah a poškození místa.

4) „Všechny zamýšlené vertikální prvky (např. městského mobiliáře nebo dopravního značení) by měly být minimalizované početně, měly by dosahovat pouze minimální výšky a jejich podoba by měla být výsledkem konceptního návrhu, zohledňujícího kvality konkrétního prostředí. Z pohledu památkové péče nemusí být vyloučena instalace výtvarného díla do tohoto prostoru, jeho hmoty, umístění a výška by však měla být korigována.“

Návrh a výsledné řešení osazení výtvarného díla předpokládají výraznou minimalizaci dnešních vertikálních prvků v území. Zachována zůstávají dvě tělesa veřejného osvětlení. Ta jsou navíc ve vztahu k památníku svoji podstatou základem kompozičního rytmického principu, lampy se směrem od základny vzhůru rozšiřují, zatímco obelisk památníku uprostřed nich se od báze vzhůru zužuje.

V diskusi zůstávají dva stávající prvky dopravního značení v blízkosti řešené plochy. Ověřována je nutnost jejich osazení a případná možnost přeřazení dopravního značení v daném území.

5) „Vzhlédem k intervenci současného výtvarného díla do historického prostředí by takové dílo mělo mít formu, která je v přímé kontextuální, významové a výrazové diskuzi s takovýmto prostorem, a to takovým způsobem, že prostor doplní citlivě a nepřevzeme na sebe úlohu dominanty.“

K otázce kontextu, významové a výrazové diskuse s dotčeným prostorem je možné konstatovat následující:

Ideový kontext návrhu byl již několikrát popsán v předchozích dokumentech. Jedná se o památník biskupa Karla II. z Lichtensteina Castelcorna, jedné z nejvýznamnějších historických osobností spojených s dějinami města. Osazení památníku do blízkosti arcibiskupského zámku, arcibiskupského gymnázia a areálu kostela sv. Mořice je proto pochopitelné. K obsahovému sdělení památníku se sám autor vyjadřuje takto: „*Umělecké dílo je koncipováno jako zobrazení obsáhlé osobnosti tohoto služebníka božího, zdůraznění jeho tvůrčí povahy, působení v nespočtu oblastí jeho zájmu a vizionářského smýšlení, v duchu myšlenky „Za chrám, město a vlast“. Ušlechtilé materiály, kovy a kámen, vepsané dějiny, jasné poselství a symbolika vnesou do prostoru požadované prvky. Poděkování a připomenutí Karla z Lichtensteina – Castelcorna, osobnosti významově dalece přesahující hranice města Kroměříže.“*

V souvislosti s úvahou o dominanci v řešeném prostoru poslouží nejlépe krátká architektonická kompoziční analýza prostoru. Z fotodokumentace stávajícího stavu území a z digitálních zobrazení

osazeného prvku památníku do prostoru vyplývá, že princip dominance v tomto prostoru je možné chápat v gradaci několika stupňů – pásem výraznosti prvků prostor tvořících. Bezesporně nejdominantnější je zástavba budov po obvodu řešeného území, i ta se navíc rozkládá do dvou pásem podle výšky objektů – na věžovitě stavby a ostatní hmoty. Další hladinu co do výškové dominance tvoří stromová zeleň s výškou přesahující 6 metrů a s objemově výraznými korunami stromů. Teprve nyní vstupuje do hry čtvrtá výšková hladina prvků – cca 4 metry. Jedná se o lampy pouličního osvětlení a zamýšlený památník! Vzhledem k subtilnosti kamenného obelisku památníku nelze hovořit o dominanci hmotové objemové. Zbývá tedy poslední úvaha o dominanci, a to s ohledem na skutečnost, že památník pocitově definuje střed náměstí, uchopí a zpevní jeho přírozený kompoziční středobod, což je ale ostatně od nepaměti podstatou podobných památníků a koncipování veřejných městských prostor.

Další důležitou otázkou je případně negativní ovlivňování průhledů územím. Sněmovního náměstí. Podrobné digitální záznamy prokazují, že při příchodu do Sněmovního náměstí ve směru od kostela sv. Mořice je památník prakticky po celou dobu vyosen, posunut do boční polohy a nepropisuje se do pohledu na hlavní vstupní fasádu zámku. Při pohledu v opačném směru zase vhodnou kulisu tvoří vzrostlá stromová zeleň, která vytváří jednak pozadí památníku, jednak dělicí mezičlánek mezi památníkem a objekty AB gymnázia a kostela sv. Mořice. Při průchodu k zámku z Velkého náměstí není památník téměř po celou dobu vzhledem k zákrytu za rohovým domem náměstí vidět!

6) „...je nezbytné, aby jakékoliv zásahy v tomto prostoru splnily nejvyšší požadavky, které by v případě uměleckého díla – pomníku, měla stanovit odborná komise, která by v ideálním případě měla být složena ze zástupců města, urbanistů, historiků a historiků umění.“

V této otázce jsou názory a postoje všech zúčastněných v zásadě ve shodě. Nicméně, je třeba poznamenat, že do této chvíle se do odborné rozpravy zapojila řada odborníků, počínaje autorem díla přes zástupce města a MěÚ Kroměříž, jeho poradních orgánů (komise MPR), členy Klubu UNESCO a dalších, s profesním zastoupením politiků, architektů a urbanistů, výtvarníků, historiků a historiků umění.

7) „Podle výsledků zasedání Komise pro regeneraci MPR ze dne 19. 7. 2023, na kterou byli přizváni i pracovníci NPÚ, ÚOP v Kroměříži, je návrh uměleckého díla i výběr umělce výsledkem jednání úzké skupiny bez patřičného odborného zázemí a kritického odstupu.“

K této otázce se vyjádřila ve svém příspěvu ze dne 4. 8. 2023 předsedkyně komise MPR, Mgr. Daniela Hebanarová.

8) „...konstatujeme, že kvality uměleckého díla podle předložené dokumentace jsou diskutabilní. Kupříkladu lze konstatovat, že výtvarné dílo mimo jiné asociuje v přízemní části, která je popsána jako surrealistická krajina, hranici. Tato část, ze které vyrůstá světlý kamenný kužel, je nejen vizuálně dominantní, ale v uměleckém díle plní významnou funkci ideového středu. Avšak asociace k hranici může připomínat spornou etapu ze života Karla II. z Lichtensteinu Castelcarna, který nečinně přihlížel k čarodějnickým procesům na Velkolosínsku a Šumpersku, za kterých bylo ve vynucených soudních procesech upáleno několik desítek lidí.“

K otázce asociací „konzumenta“ uměleckého díla je nutné poznamenat, že jde o záležitost navýsost individuální a subjektivní. Stejně tak je možné chápat symboliku díla, jak ji popsal sám autor, tedy jako surrealistickou krajinu, ze které v několika místech vystupují atributy spojené s životem osobnosti. Podstatou uměleckého díla tedy je, že každý v jeho symbolice může spatřovat to, co sám chce – někdo

imaginární surrealistickou krajinu, někdo korunu stromu či ruku nesoucí pochodeň, někdo hranici čarodějnických procesů. Nesporně ovšem zůstává, že zamýšlený památník je koncipován především jako pocta a poděkování osobnosti, která se snad nejvýrazněji zasloužila o rozvoj a budoucnost města Kroměříže.

9) „Dílo má podle předloženého popisu přebírat funkci nové dominanty, vytvořit pomyslný středobod a poukat pozornost kolemjdoucích celého okolí....(dílo) lze považovat opravdu za dílo okázalé a takové, které by spíše přehlušovalo historické prostředí neadekvátním způsobem, tak, že by charakterem uměleckého díla – památníku instalovaného na stálo, mohlo dojít k nevratnému poškození předprostoru arcibiskupského zámku.“

Pro ověření, jak dominantně bude ve skutečnosti dílo v prostoru působit, byl zpracováván předkládaný elaborát, kde je památník zasazen do fotorealistických vizualizací digitálního modelu dotčeného území. Z výsledků grafického zpracování vyplynulo, že v případě tohoto památníku můžeme hovořit pouze o upevnění a jasné definici pocitového středobodu náměstí mimo vnlmání památníku jako dominanty prostoru (viz. bod 5)).

10) „...aby tak bylo ve významném předprostoru arcibiskupského zámku vztučeno dílo nejen výtvarných kvalit, vstřícně k historickému prostředí, ale i vhodně či korektní ikonografie a ideové náplně.“

Komentář k této otázce lze opět v podstatě nalézt v předchozích bodech, a to jak z pohledu hodnocení výtvarných kvalit díla, tak z pohledu vhodné či korektní ikonografie a ideové náplně.

11) „Stávající stav chaosu novodobých vertikálních prvků doplněný uměleckým dílem výšky 4m, ve výsostně zachovaném a po architektonické a urbanistické stránce výjimečném prostoru, by v případě realizace pomníku byl v přímém rozporu s významem nárazníkové zóny památky UNESCO...“

Odpovědí může být skutečnost, že právě kritizovaný chaos novodobých vertikálních prvků bude výrazně redukován a prostor vyčištěn od přemíry nežádoucích stávajících prvků městského mobiliáře a nekoncepčních úprav zeleně.

Výtvarné dílo je tudíž zamýšleno do prostoru vyčištěného, kultivovaného, aby celkovou úpravou středového prvku plochy náměstí neútočilo na podstatu a povahu nárazníkové zóny památky UNESCO ale naopak napomáhalo důstojnému vyznění tohoto po architektonické a urbanistické stránce výjimečného prostoru.

**FOTODOKUMENTACE
SOUČASNÉHO STAVU
ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ**

1. POZICE - STŘEDOVÝ PARČÍK SENÁTNÍHO NÁMĚSTÍ

2. POZICE - PROSTOR PŘED OBJEKTEM GARDISKÝ –
BUDOUCÍM HLAVNÍM VSTUPEM DO ZÁMKU

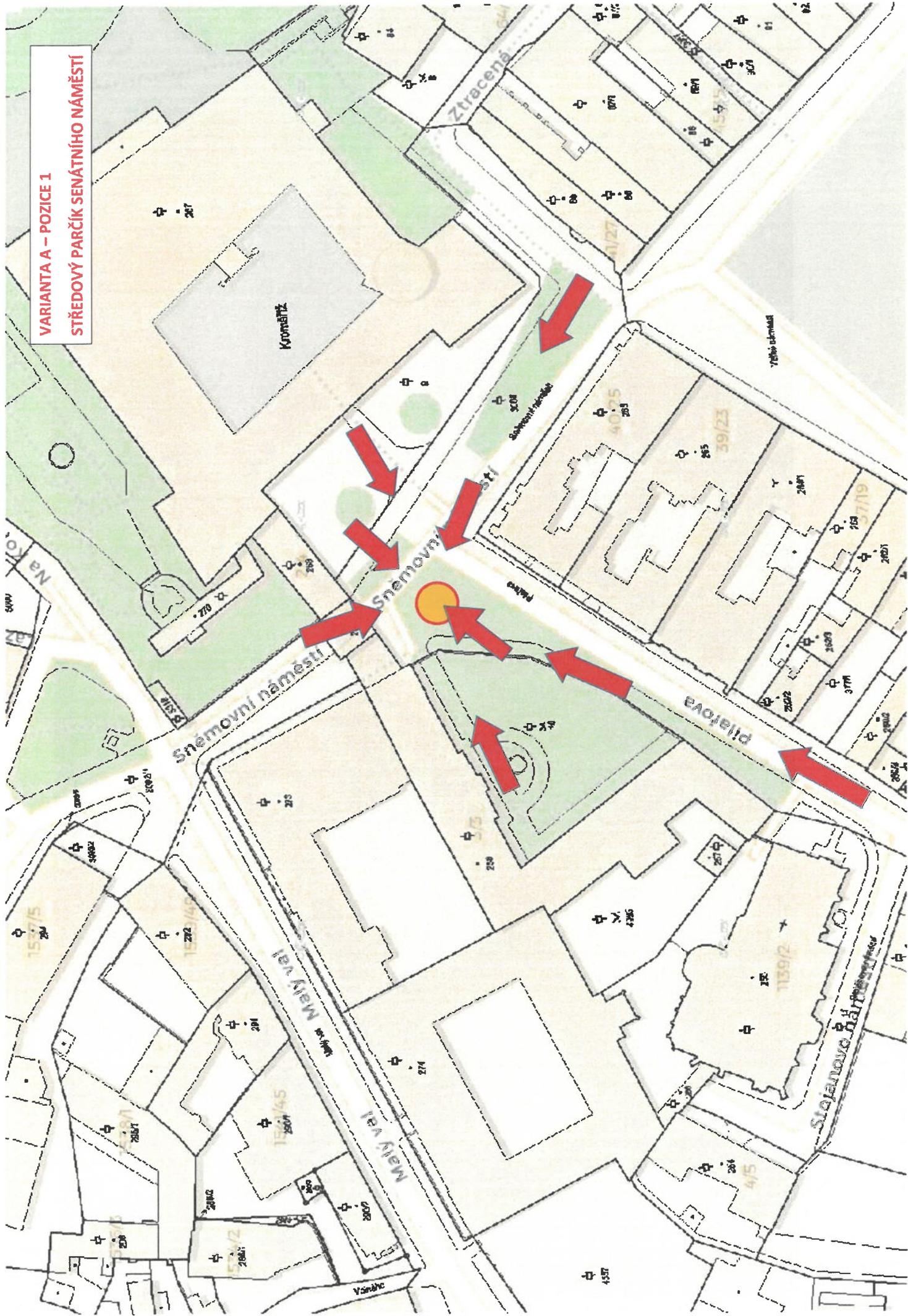

3. POZICE - NÁSTUPNÍ PŘEDPROSTOR OBJEKTU ARCIBISKUPSKÉHO GYMNÁZIA

**GRAFICKÉ ZÁKRESY PAMÁTNÍKU
DO KONTEXTU
TŘÍ POSUZOVANÝCH LOKALIT
(a – c)**

VARIANTA A – POZICE 1
STŘEDOVÝ PARČÍK SENÁTNÍHO NÁMĚSTÍ

Varianta A

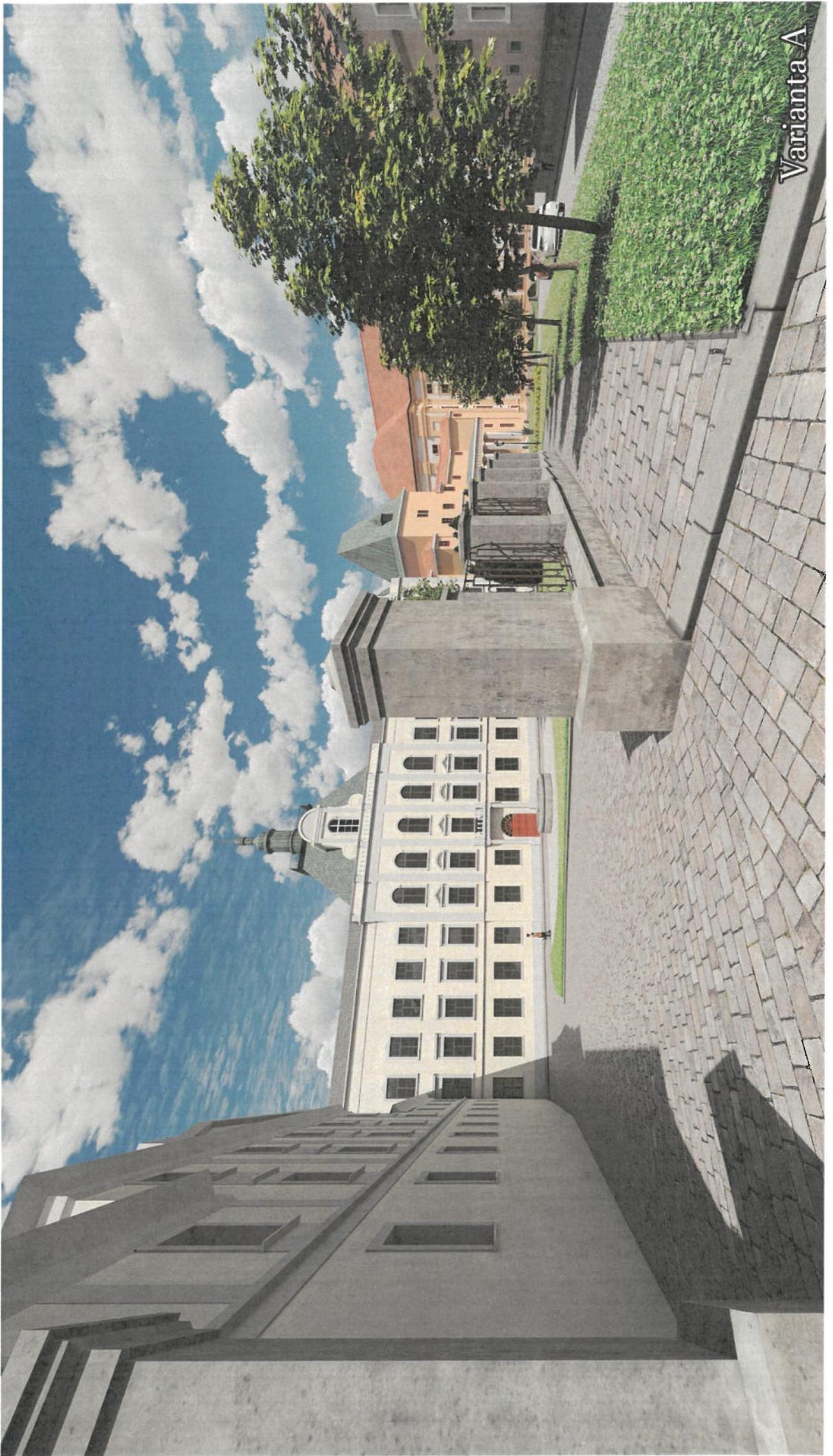
Varianta A

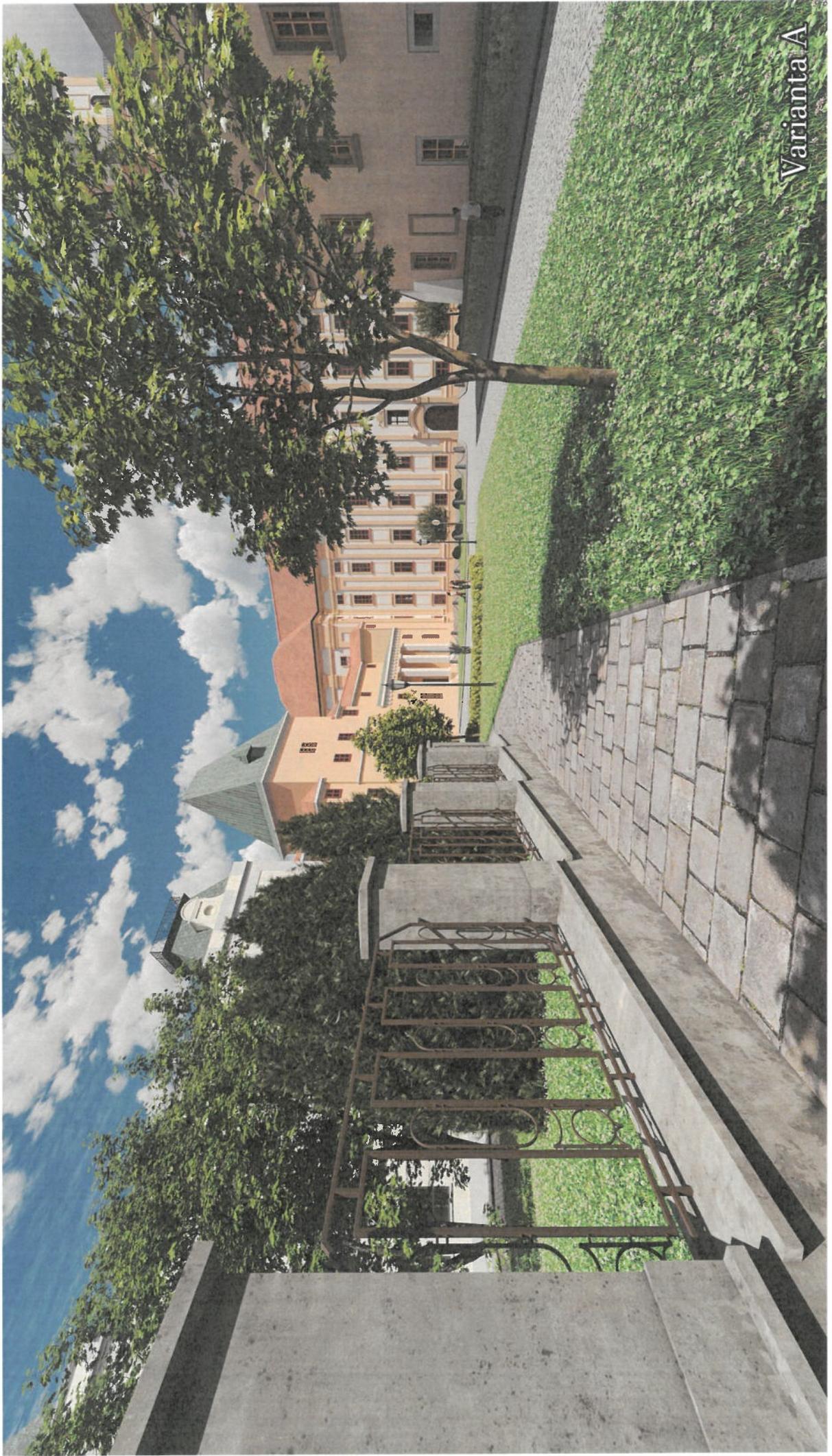
Varianta A

Varianța A

Varianta A

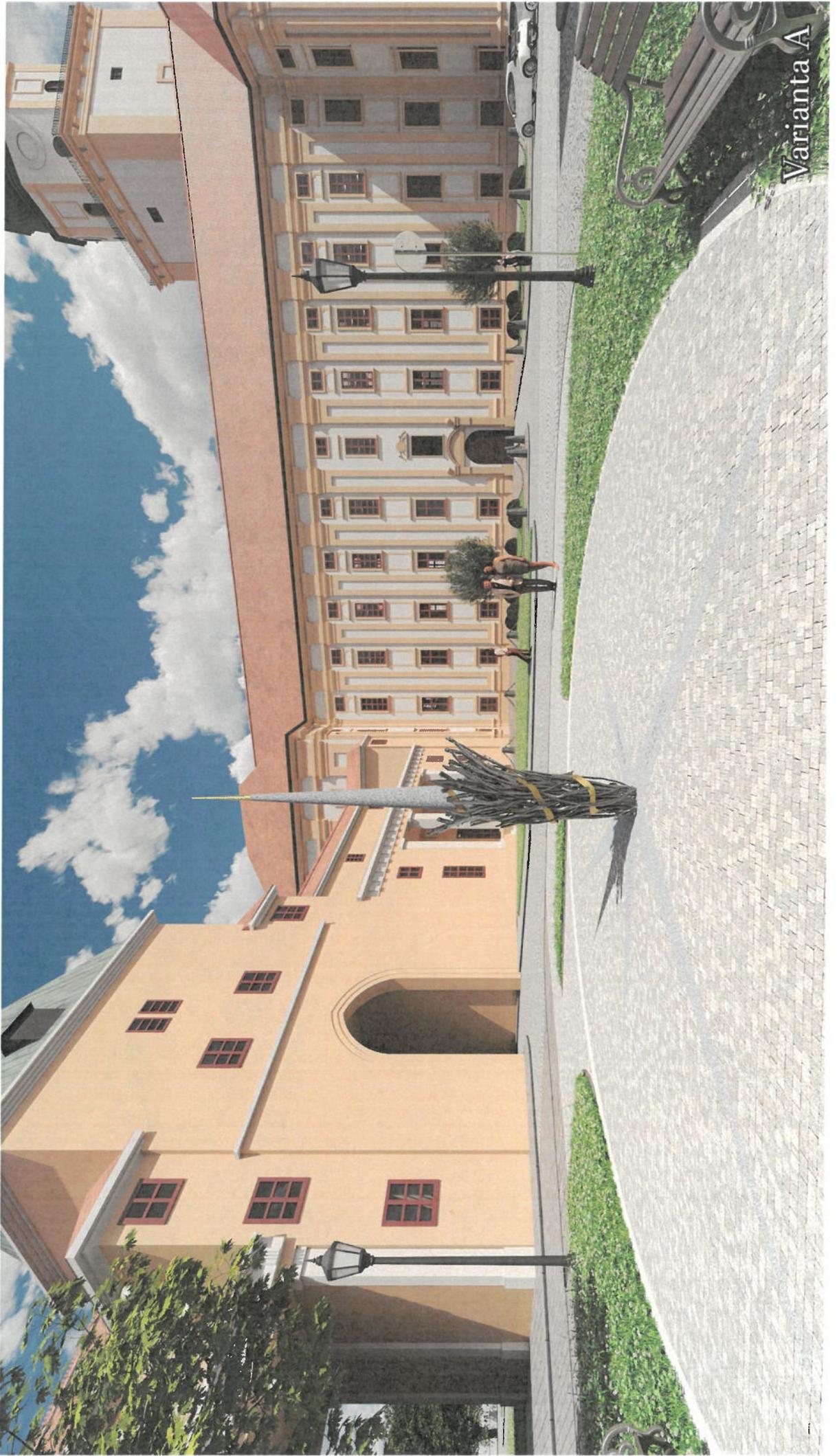
Varianta A

Varianta A

Varianta A

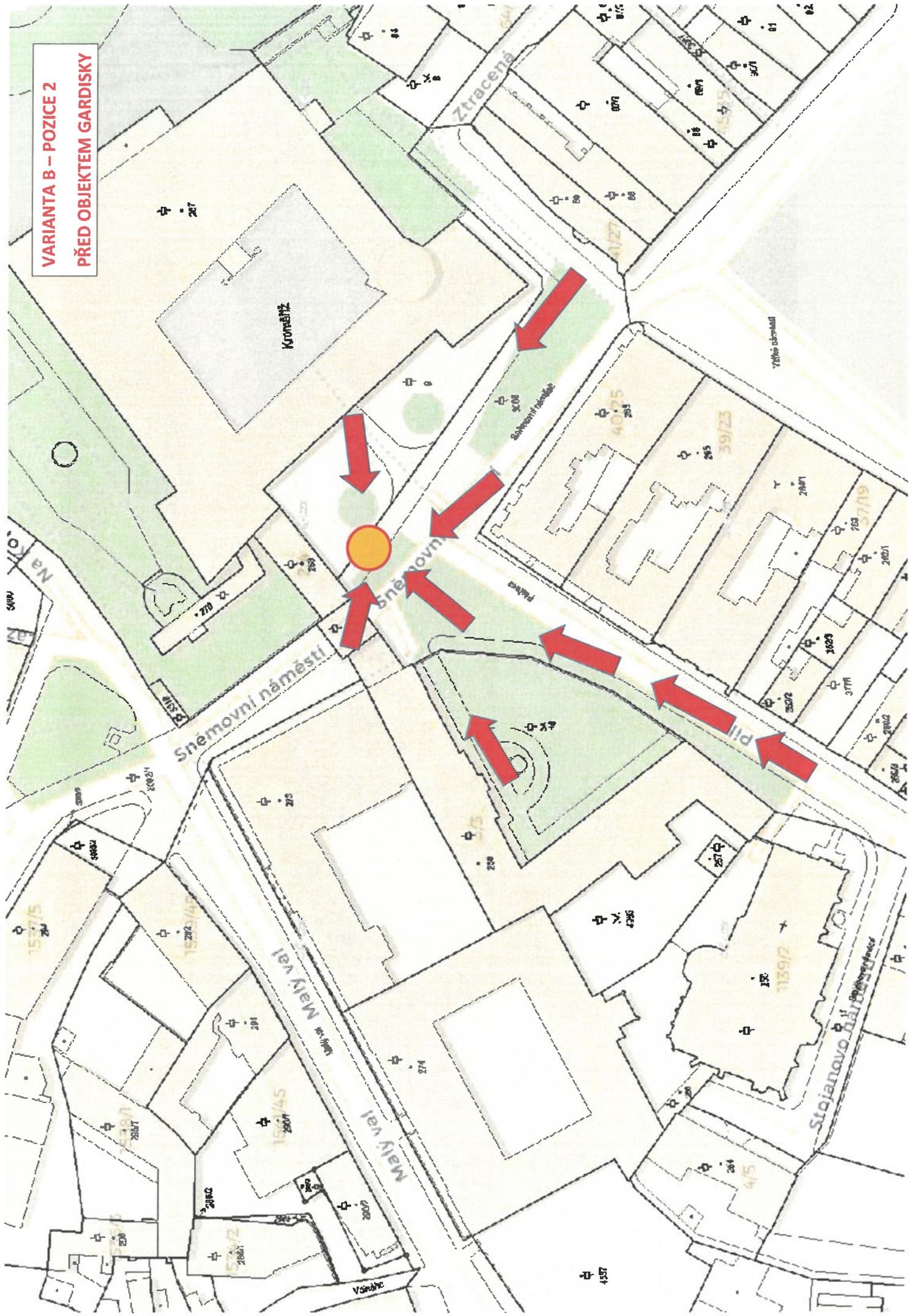

Varianta A

Variant A

VARIANTA B – POZICE 2
PŘED OBJEKTEM GARDISKY

Varianta B

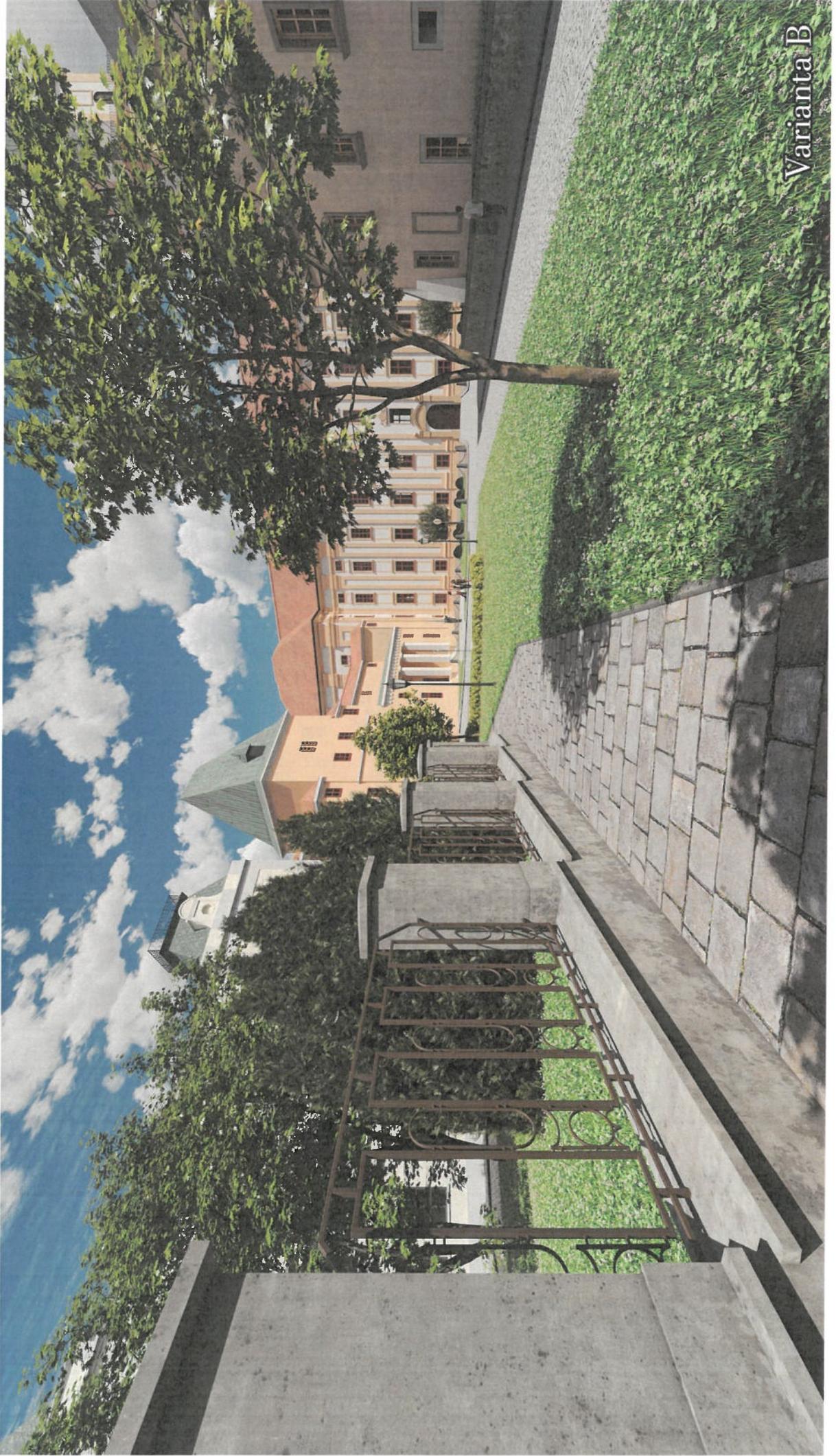
Varianta B

Varianta B

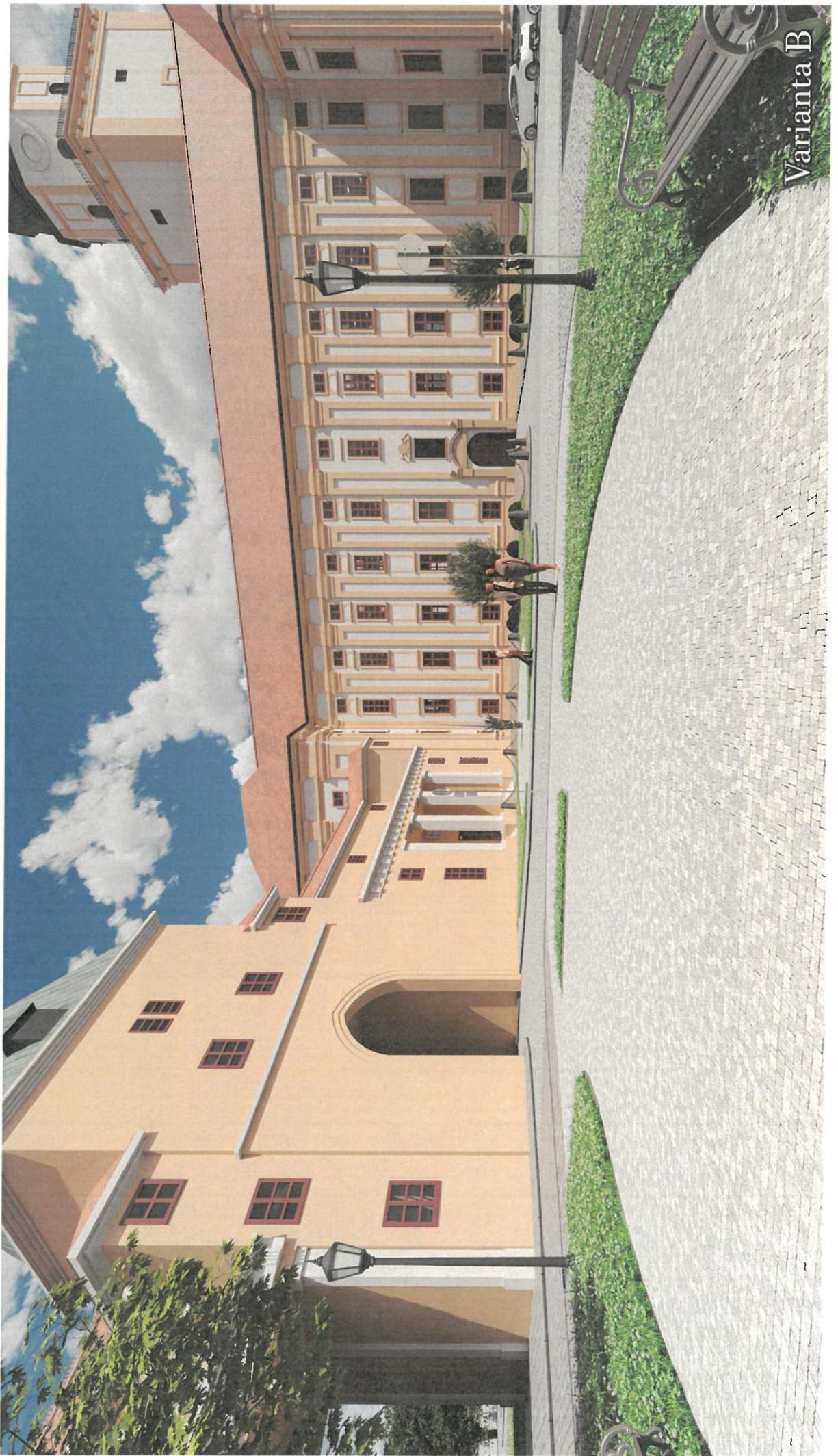
Varianta B

Varianta B

Varianta B

Varianta B

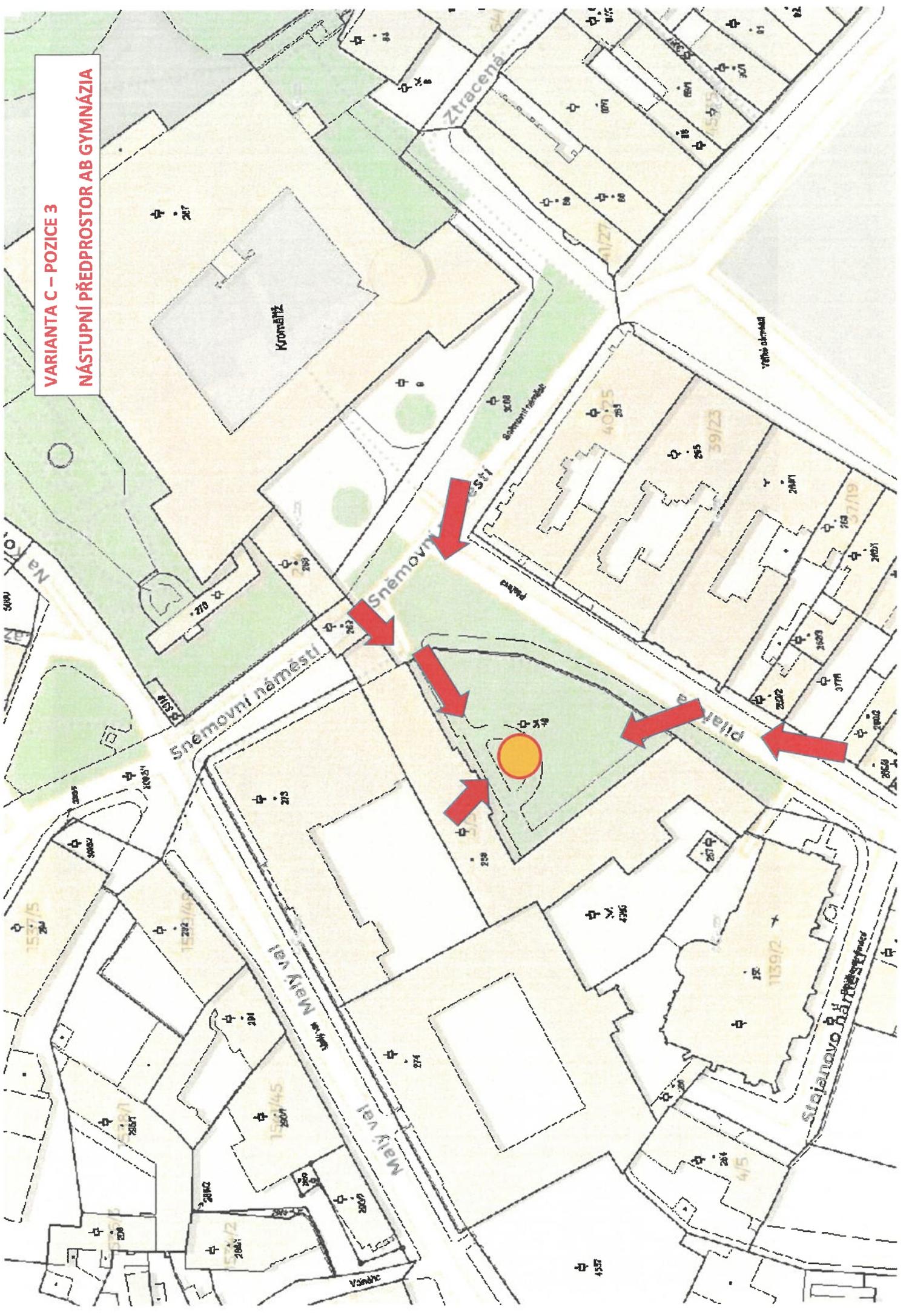

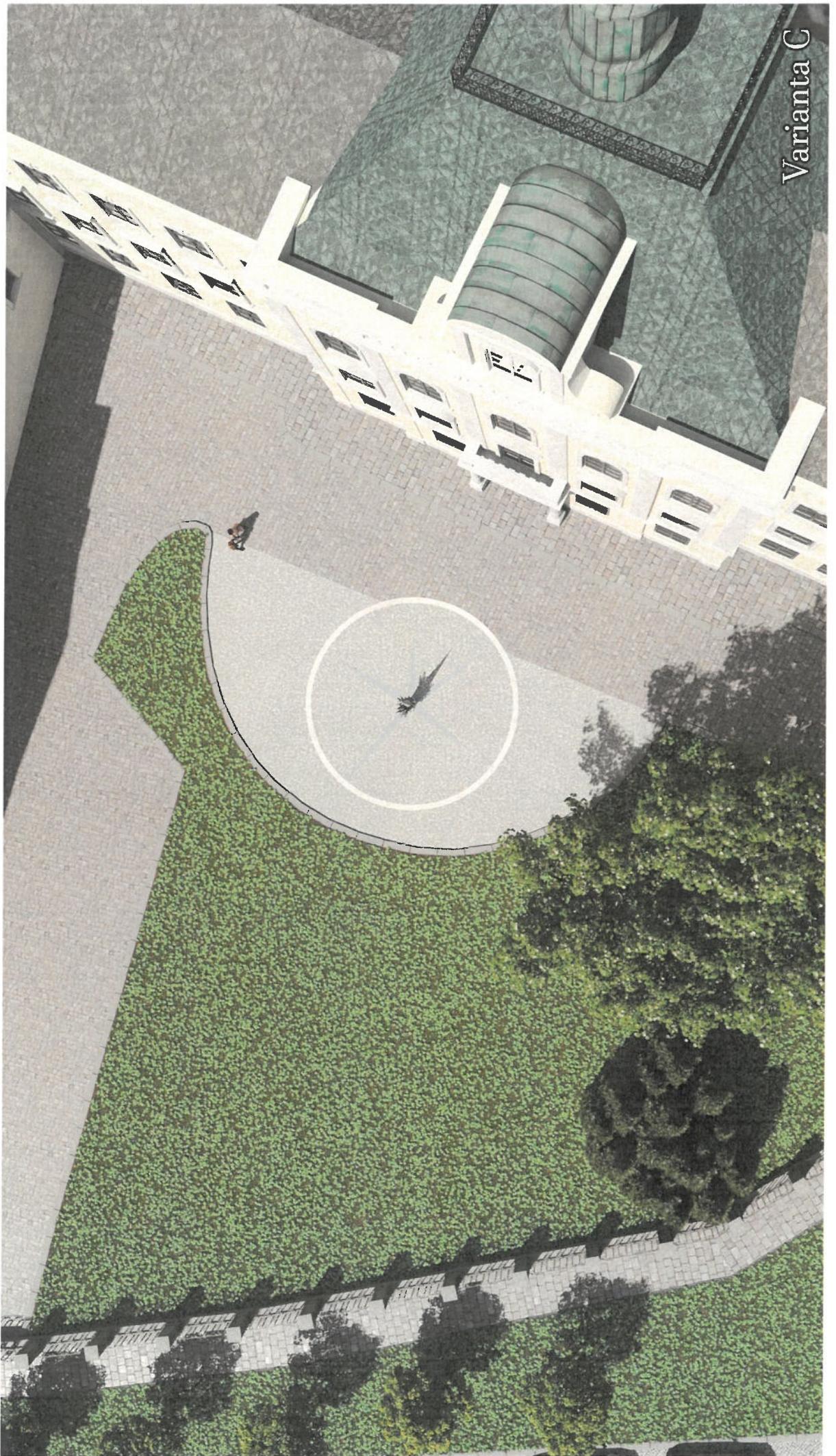
Varianta B

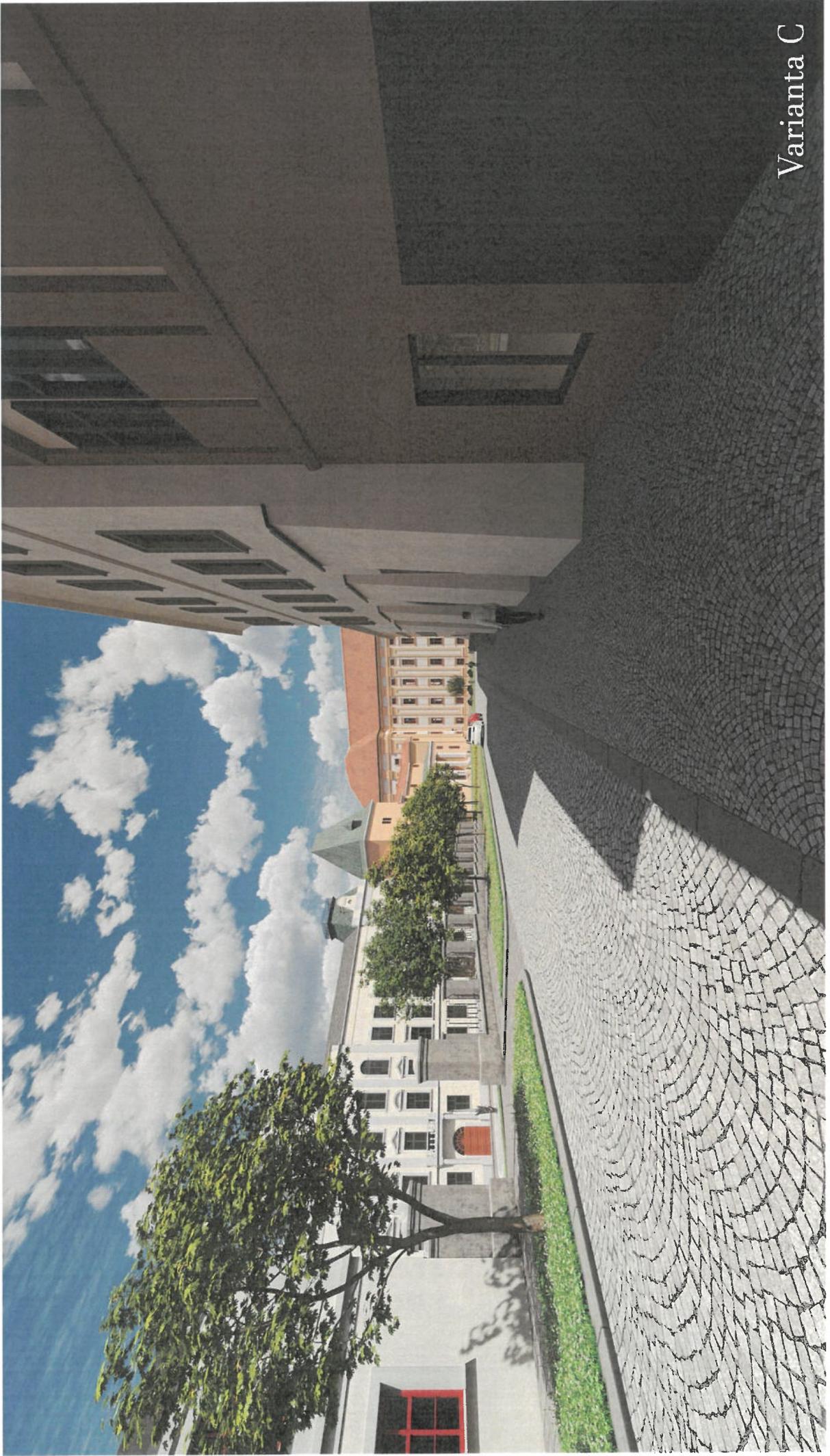
Varianta B

VARIANTA C – POZICE 3
NÁSTUPNÍ PŘEDPROSTOR AB GYMNÁZIA

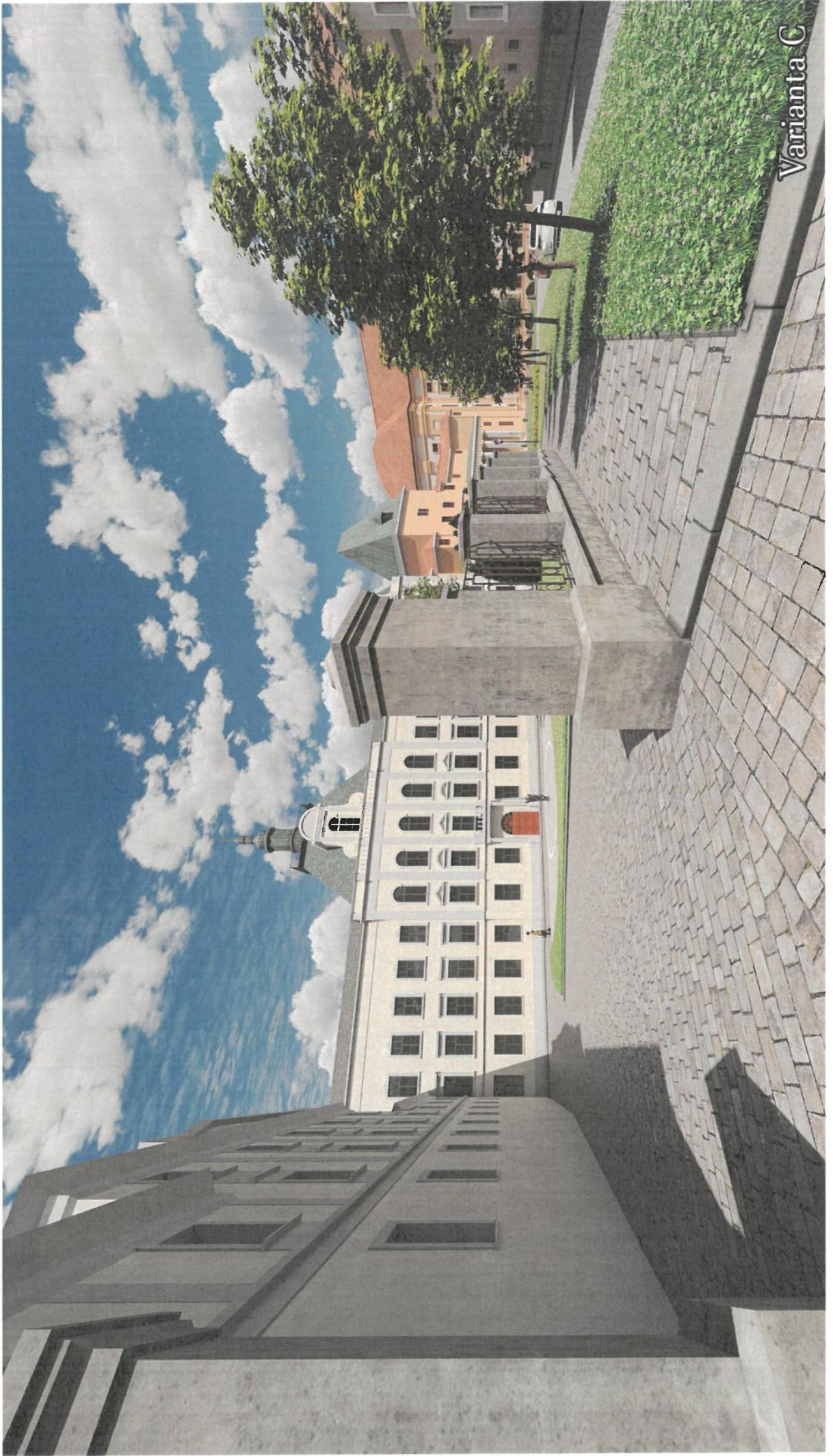
Varianta C

Varianta C

Varianta C

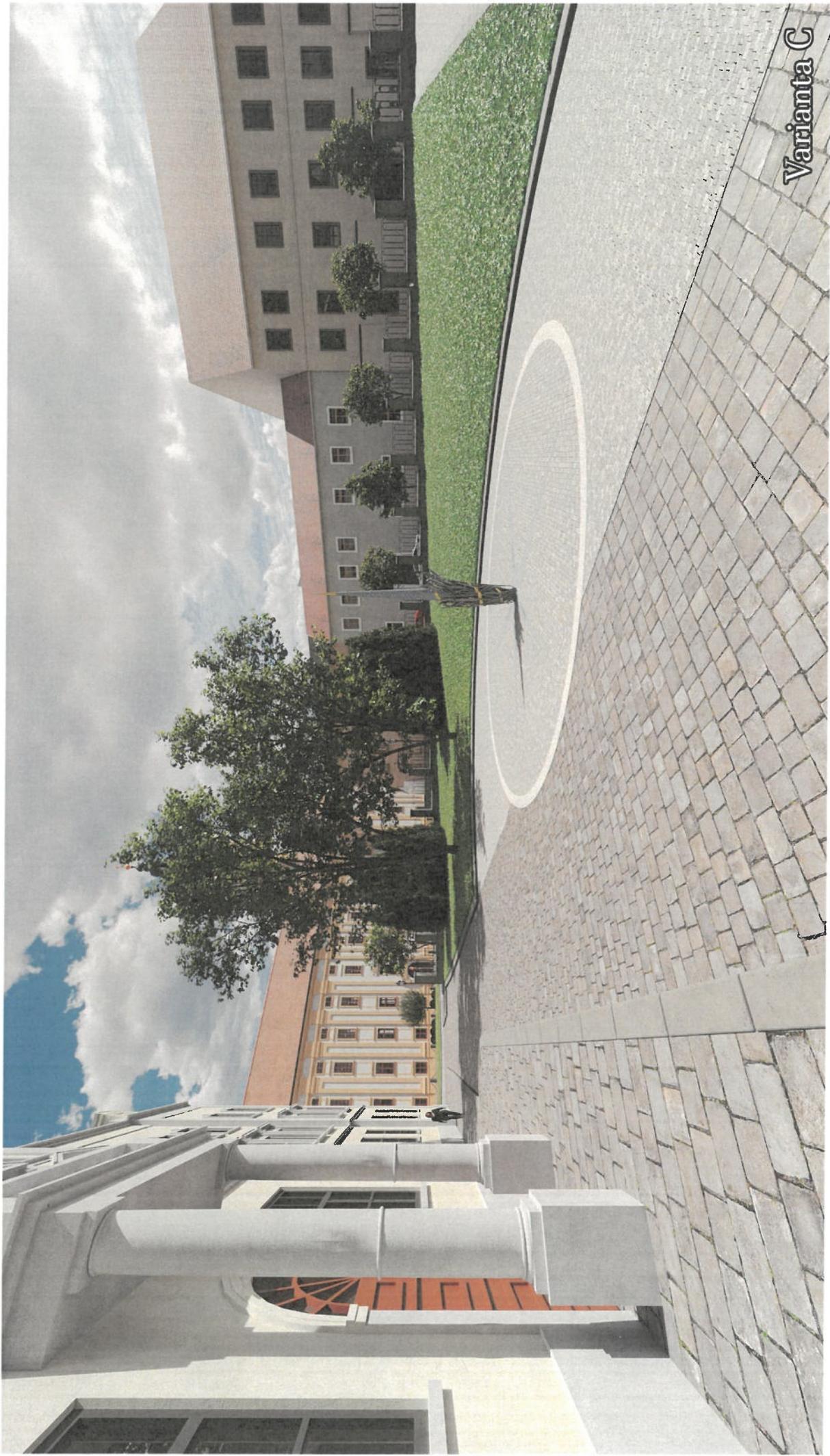
Varianta C

Varianta C

Varianta C

Varianta C